

Länsstyrelsen
Gävleborg

Naturvårdsenheten

BESLUT

2015-12-16

1 (16)

Dnr 511-6028-12
80-243

Se sändlista

BILDANDE AV SKÄRJÅNS NATURRESERVAT

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) det område som avgränsats på karta enligt bilaga 1 och 2, med de gränser som slutligen märks ut i fält, som naturreservat. Naturreservatets namn ska vara Skärjåns naturreservat.

För att tillgodose och uppnå syftet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se Föreskrifter för naturreservatet samt karta i bilaga 3).

Slutligen fastställer länsstyrelsen med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skötselplan enligt bilaga 4 för naturreservatets långsiktiga vård. Förvaltare för naturreservatet ska vara länsstyrelsen.

Förevarande beslut träder i kraft när det vinner laga kraft. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Föreskrifterna enligt punkten C om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet och om ordningen i övrigt inom naturreservatet träder dock i kraft den dag som framgår av kungörelsen i länets författningssamling, och dessa föreskrifter gäller därvid enligt 7 kap. 30 § andra stycket miljöbalken omedelbart, även om de överklagas.

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Skärjåns naturreservat
NVR-id:	21-2014014
Kommun:	Gävle, Söderhamn
Karta:	Ekonomisk karta 14H3e, 14H4d, 14H4e
Lägesbeskrivning:	17 km S om Ljusne. Se bifogad översiktskarta (bilaga 2).
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM):	N: 6769882 E: 612992
Gräns:	Se bifogad beslutskarta (bilaga 1), gränsen är markerad med den punktstreckade linjen.
Fastigheter och markägare:	Delar av: Axmar 1:1, Axmar 2:2, Axmar 6:2, Axmar 6:3, Axmar Bruk 1:1, Tönnebro 1:1, Åbyn 67:1. Bergvik Skog Väst AB äger samtliga.
Areal (från VIC Natur):	Total areal 192,3 ha Landareal 163 ha Produktiv skogsmark 134 ha
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Friluftsliv:	Området är av stort intresse för friluftslivet.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara den biologiska mångfalden, att vårda och bevara den värdefulla naturmiljön i området och att tillgodose friluftslivets behov av områden. Syftet är också att återställa värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter.

De värdefulla livsmiljöerna strömmande skogsåar, lövrika svämskogar, örtrika stränder, samt de typiska växt- och djursamhällen som är karakteristiska för

dessa livsmiljöer i det låglänta skogslandskapet norr om Limes norrlandicus ska ha gynnsamt tillstånd*. Naturliga eller naturliknande vattenflöden, fria vandringsvägar för fisk, samt strukturer som öppna åförgreningar, forsar, naturliga bottensubstrat, död ved i vatten och på land, gamla och grova barr- och lövträd ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning.

Den skyddsvärda arten safsa ska ha gynnsamt tillstånd, liksom de nedan nämnda arterna som är utpekade enligt art- och habitatdirektivet.

Naturreservatet omfattar natur som ingår i det europeiska Natura 2000-nätverket (SE0630179). De ingående habitaterna *Västlig taiga* (9010), *Svämängar* (6450), *Öppna mossar och kärr* (7140), *Svämlövskog* (91E0) och *Mindre vattendrag* (3260), vilka är upptagna i art- och habitatdirektivet, ska ha gynnsam bevarandestatus, liksom de i art- och habitatdirektivet upptagna arterna utter (NT)** , stensimpa** och flodpärlmussla (EN)** .

Det ska finnas möjlighet för besökare att uppleva naturen i området. Möjligheterna till rörligt friluftsliv och naturupplevelser i form av exempelvis fiske och vandring ska bevaras.

Syftet ska nås genom att:

- Exploatering och arbetsföretag förhindras
- Lövträd längs ån gynnas genom naturvårdande åtgärder, till exempel bortröjning och ringbarkning av barrträd och vissa lövträd
- Ekologisk återställning av vattendraget genomförs
- Barrnaturskog utvecklas fritt
- Ett basbehov av stigar, rastplatser och broar underhålls

En förutsättning för att syftet med reservatet, och för att gynnsam bevarandestatus för natura 2000-området ska kunna uppnås, är att vattenregleringen uppströms reservatet ändras genom att (vattendomar som tillåter) överledning av vatten till Hamrångeån upphävs eller omförhandlas.

* =Gynnsamt tillstånd (på objektsnivå) är jämförbart med begreppet gynnsam bevarandestatus. Vad som menas med gynnsam bevarandestatus definieras i 16 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

** Arter upptagna i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, det s.k. art- och habitatdirektivet, eller i rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar, det s.k. fågeldirektivet.

Föreskrifter för naturreservatet

Föreskrifterna under A och C nedan utgör inte hinder för förvaltaren av naturreservatet eller av förvaltaren utsedd uppdragstagare att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, som framgår av föreskrifterna B1-B7 nedan och som preciseras i fastställd skötselplan. Inte heller utgör föreskrifterna hinder för länsstyrelsen eller av länsstyrelsen utsedd uppdragstagare att utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv inom naturreservatet.

Föreskrifterna under A och C utgör inte heller hinder för:

- normalt underhåll av befintlig väg och järnväg inom befintligt väg- respektive järnvägsområde, samt för normalt underhåll av befintliga kraftledningar/ kraftledningsgator och inom servitut för trädsäkring av järnvägen som finns i naturreservatet,
- underhåll av befintliga jakttorn (5 st) och röjning av befintliga siktgator vid dessa,
- den som fått tillstånd enligt föreskrift A3 att uppföra nya jaktpass/ jakttorn och röjning av nya siktgator för jakt,
- den som fått tillstånd enligt föreskrift A12 att utföra ekologisk återställning,
- eventuellt underhåll av den befintliga gångbron över ån norr om vägen som kommer söderifrån (mellan Snarforsen och Långstrand), se föreskriftskarta i bilaga 3.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
2. uppföra eller anlägga byggnad, brygga, bro, mast, antenn, torn, campingplats, luft- eller markledning, stängsel, hägnad eller annan anläggning,
3. utan länsstyrelsens tillstånd uppföra nya jaktpass/ jakttorn eller röja nya siktgator för den jakt som är tillåten i reservatet,
4. anlägga väg, stig, vandringsled eller parkeringsplats,

5. bedriva vattenverksamhet, som t.ex. att utföra vattenreglering eller leda bort vatten.
6. bedriva täkt, anordna upplag, borra, mejsla, måla, spränga, gräva, schakta, dämma, tippa, fylla ut, dika, dikesrensa, muddra, eller på annat sätt skada mark och block,
7. bedriva mineralutvinning,
8. använda eller sprida kemiska och biologiska bekämpningsmedel, kalk, gödselmedel eller växtnäringsämnen,
9. framföra motordrivet fordon annat än på väg som är avsedd för motorfordonstrafik. Undantag gäller för älgdugare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt från området vid den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske på så sätt att skador på mark och vegetation minimeras,
10. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift. Undantag gäller för fiskevårdsområdet som får sätta upp skyltar med upplysningar om fiskeregler samt för jakträttsinnehavare att sätta upp skyltar om jakten,
11. plantera in eller sätta ut växt- eller djurart. Undantag gäller tillståndsgiven utsättning av fisk,
12. utan länsstyrelsens tillstånd utföra ekologisk återställning av vattendraget,
13. upplåta mark för militära övningar,
14. upplåta mark eller vatten till annan än den som har Länsstyrelsens tillstånd enligt föreskrift C9 för organiserade tävlingar eller större eller återkommande arrangemang.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktigas ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla följande intrång.

1. Utmärkning av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar.
2. Uppsättning och underhåll av informationstavlor.

3. Anläggning och underhåll av vindskydd, grillplatser, gångbroar, stigar, parkering i naturreservatet.
 4. Genomförande av återkommande skötsel av några kulturlämningar i naturreservatet, så som röjning av gräs och sly.
 5. Genomförande av naturvårdsinriktade restaureringsåtgärder av engångskaraktär så som ekologisk återställning av vattendraget och arbete för att få en naturlig vattenföring i ån, enligt karta bilaga 3.
 6. Genomförande av återkommande skötselåtgärder så som ringbarkning av barrträd och vissa lövträd, gallring/ röjning av barrträd (främst gran), enligt karta bilaga 3.
 7. Undersökning och dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv.
- C. *Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet*

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon annat än på väg som är avsedd för motorfordonstrafik. Undantag gäller körning med snöskoter på fruset och väl snötäckt underlag,
2. ta ved. Eldning är endast tillåten om egen ved tagits med, samt vid iordningställda eldplatser med egen eller ditlagd ved,
3. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar,
4. skada, plocka eller samla in växter, svampar och alger. Bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov är dock tillåten, med undantag för fridlysta och rödlistade arter,
5. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet,
6. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,

7. skada fast föremål eller ytbildning, så som att omlagra eller bortföra sten eller därmed jämförligt,
8. använda området för militära övningar,
9. utan Länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserade tävlingar eller andra större eller återkommande arrangemang.

Föreskrifterna 1 och 5 ovan utgör inte hinder för innehavare av särskild rätt i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet. Föreskrift 5 utgör inte hinder för tillåtet fiske.

Andra bestämmelser som gäller för området

Stora delar av naturreservatet är även Natura 2000-område (SE0630179 Skärjån). För verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-området krävs tillstånd enligt 7 kap 28 a-29 §§ miljöbalken. För Natura 2000-området finns en upprättad bevarandeplan med Länsstyrelsens diarienummer 511-9205-06, 00-001-064.

Även om en verksamhet eller åtgärd inte är förbjuden enligt naturreservatets föreskrifter kan exempelvis anmälan/ tillstånd till vattenverksamhet eller samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken krävas.

Fiskerättsinnehavarna har rätt att upprätta regler över fisket i området.

Ärendets handläggning

Områdets höga naturvärden har konstaterats vid flera undersökningar från 1980-talet och framåt av både Länsstyrelsen, Naturskyddsföreningen och andra. Vid vattendragsinventeringen 1986-1988 (Länsstyrelsens rapport 1994:8) konstaterades bland annat höga botaniska värden och en bottenfauna med många känsliga och skyddsvärda arter.

1998 anmäldes Skärjån och en omgivande bård med skog och äng till det europeiska Natura 2000-nätverket. 2003 gjordes en inventering av FORAN Sverige AB på Länsstyrelsens uppdrag. En kompletterande naturreservatsutredning utfördes 2004 av Länsstyrelsen, främst med syfte att se över förslaget till reservatsavgränsning. Ett detaljerat underlag för avgränsning, beslut och skötselplan utarbetades under 2009 av FORAN Sverige AB. Länsstyrelsen har sedan jobbat vidare utifrån FORAN Sverige AB:s underlag.

Under år 2008 – 2009 värderades området av N.A. Stefansson AB. Förbudet mot att avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller

vindfälle, medför att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörda fastigheter. Överenskommelse om ersättning enligt 34 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och enligt 31 kap. miljöbalken har därför träffats. Det skedde år 2010 då avtal om intrångsersättning träffades mellan markägaren Bergvik Skog Väst AB och staten genom Länsstyrelsen Gävleborg.

Remissförfarande

Beslut och skötselplan remitterades den 18 augusti 2015 till berörda parter samt kungjordes den 21 augusti i Gefle Dagblad, Arbetarbladet, Söderhamnskuriren och i Post- och Inrikes tidningar. Yttranden inkom från Naturskyddsföreningen Gävle – Dala, Trafikverket, Ellevio AB (fd Fortum Distribution), Axmarby samfällighetsförening, SGU, Havs- och vattenmyndigheten (HaV), Skogsstyrelsen, Söderhamns kommun, Föreningen Hyttan, Göran Johansson, Ljusne Flugfiskeklubb, Bergvik Skog AB, Naturvårdsverket och Gävle kommun.

Länsstyrelsen kan efter remissen konstatera att intresset för reservatsbildningen är mycket stort. Naturskyddsföreningen Gävle – Dala, HaV, Söderhamns kommun, Föreningen Hyttan, Ljusne Flugfiskeklubb, Bergvik Skog AB, Naturvårdsverket och Gävle kommun är positivt inställda till att naturreservatet bildas. Ingen remissinstans avstyrker naturreservatsbildningen.

Nedan finns Länsstyrelsens bemötande av synpunkter i kursiv stil.

Genomgående för de inkomna yttrandena (HaV, Söderhamns kommun, Föreningen Hyttan, Göran Johansson, Ljusne Flugfiskeklubb, Bergvik Skog AB, Naturvårdsverket) är att det efterfrågas en omprövning av vattendomen (som leder bort vatten från Skärjån) och en naturlig vattenföring i ån för att områdets naturvärden ska kunna bevaras och utvecklas. Foton av Skärjån som nästan torrlagd har även inkommit.

Länsstyrelsen delar uppfattningen om vattenfrågan och förtydligar detta i beslutet och skötselplanen. Länsstyrelsen avser att initiera en omprövning av vattendomen som leder bort vatten från Skärjån.

Trafikverket och Ellevio AB har synpunkter på underhållet av järnväg och kraftledningar. Trafikverket anser också att reservatet inte får försvåra uppförandet av framtida kommunikationsanläggningar.

Länsstyrelsen har behandlat frågan om järnvägen på s. 14 i beslutet. Normalt underhåll av befintlig järnväg och kraftledningar är undantaget från föreskrifterna.

Axmarby samfällighetsförening och Bergvik Skog AB vill att det ska vara möjligt att anlägga nya jaktpass i reservatet.

Länsstyrelsen har efter den önskan lättat på föreskrifterna så att det ska vara tillståndspliktigt (i stället för förbjudet). I föreskrifterna finns också de övriga undantag som gäller för jakten.

Söderhamns kommun och Bergvik Skog AB framför synpunkter på områdets betydelse för friluftslivet och anser att området har mindre betydelse för friluftslivet än vad länsstyrelsens beskriver.

Enligt Länsstyrelsens skötselkategoriindelning "Rätt service i reservaten, 2005/2010" faller området in under kategori 2, "området är av stort intresse för friluftslivet".

Söderhamns kommun och Ljusne flugfiskeklubb informerar om att de har utfört flertalet restaureringsarbeten i ån under lång tid och lagt stora resurser på detta. Syftet är ett självreproducerande vattendrag för havsöring. Sedan Orsa Besparingskog tog över dammen i Kutfjärden har det inneburit en stor förändring. 2014 var Skärjån nästan helt torrlagd.

Ljusne flugfiskeklubb och Föreningen Hyttan tar upp fiskeförvaltningen och anser att det ska vara en enhetlig förvaltning av fisket längs hela ån.

Reservatsbildning innefattar sällan reglering av fiskeförvaltningen och så ej heller i det här fallet.

Föreningen Hyttan ifrågasätter varför inte hela Skärjån ingår i naturreservatet. *Av praktiska skäl har Länsstyrelsen valt att nu fokusera skyddet till området nedströms Storskarjan. Även delar uppströms har dock stora naturvärden som är viktiga att värna.*

HaV och Naturvårdsverket anser att det finns svårigheter med att bilda ett reservat med den här utformningen av beslut och skötselplan när det finns en vattendom utanför reservatet som påverkar Skärjåns vattenföring negativt.

HaV föreslår ett antal ändringar och fortsatta utredningar av vattenföringen, hur bevarandemålen ska uppnås, samt hur länsstyrelsen avser arbeta för att återfå en naturlig vattenföring.

Länsstyrelsen har justerat beslutet med anledning av HaV:s synpunkter. I den vidare kontakten med HaV har enighet nåtts att Länsstyrelsen kan gå vidare med reservatsbildningen och att arbetet med att lösa vattenfrågan fortsätter parallellt.

Naturvårdsverket menar att det är osäkert om gynnsam bevarandestatus kan uppnås med den nuvarande vattendomen. Därför bör beslutet delas upp i två delar. Man föreslår att det nu aktuella beslutet begränsas till att omfatta syfte och föreskrifter som värnar den omgivande miljön, och när åtgärder för

naturlig/ naturliknande vattenföring är utförda fattas ett kompletterande beslut med syfte och föreskrifter som värnar de nya förhållandena.

Länsstyrelsen har gjort vissa justeringar av syftet samt andra mindre tillägg, men anser inte att det är möjligt att dela upp beslutet i två delar. Ur biologisk synvinkel är det svårt att dela upp syftet för området då även den omgivande miljön är präglad av vattendraget. Det är även opraktiskt med en uppdelad skötselplan. Länsstyrelsen kommer fortsätta att arbeta för att återfå en naturlig vattenföring i ån.

Skälen för länsstyrelsens beslut

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 1 § andra stycket miljöbalken ska densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Enligt 7 kap. 4 § första stycket miljöbalken får länsstyrelsen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer, tillgodose behov av områden för friluftslivet, samt även för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer, och/eller skydda, återställa eller nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken, följer att det i beslutet ska anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet. Enligt paragrafens tredje stycke får länsstyrelsen meddela beslut om nya inskränkningar eller nya skäl för naturreservat om det behövs för att uppnå syftet med skyddet.

Enligt 7 kap. 6 § miljöbalken får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång om det behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

Enligt 7 kap. 30 § första stycket miljöbalken jämfört med 22 § första meningen förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. får länsstyrelsen meddela föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet.

*Utredningen i ärendet*Beskrivning av området

Området omfattar ca 6 km av Skärjåns nedre delar från utloppet av sjön Stor-Skärjan till Fissjan vid Axmar bruk, samt stränder och anslutande skogar och våtmarker inom 50 m till 250 m från åns sidor. Dessutom ingår en f.d. flottningsdamm (Nydammen) vid Överhammaren samt den delvis igenvuxna Lillsjön. Området ansluter i öster till Axmar naturreservat och kulturreseptatet Axmarbruk och i söder till Skärjåskogens naturreservat.

Vattendraget omfattar både forssträckor, strömmande och mer lugna, breda delar. På flera ställen delar sig ån och omsluter mindre öar och blockrevlar. Ån användes under perioden 1895 till 1940-talet för flottning och blev i samband med detta rensad på stora stenar och block. Restaurering med syfte att främja en livskraftig öringstam genomfördes 1998, 2004-2006 och 2010, men fortfarande finns omfattande sträckor som inte är ekologiskt återställda. Genom en damm i Tönnebro sjön uppströms reservatet leds vatten från Skärjåns avrinningsområde över till Hamrångeåns vattensystem. Avledningen görs till förmån för Vifors kraftstation i Hamrångeån. Överledningen regleras genom en vattendom från 1947 som medger en överledning av 2,5 m³/s, vilket ungefär motsvarar Skärjåns medelvattenföring i denna del. Nuvarande vattenhushållningsbestämmelser medger 0-tappning i Skärjån under merparten av året. Den naturliga medelvattenföringen vid Skärjåns mynning i havet är 2,7 m³/s.

På tidvis översvämmade sedimentmarker i å-planet utbreder sig lövrika skogar, delvis uppkomna på före detta slättermark. Även på de blockrika moränmarkerna är skogarna ofta rika på lövträd. Vid Överhammaren är de numera obrukade strandängarna fortfarande ganska öppna.

Människor har under lång tid utnyttjat eller uppehållit sig i området. Det finns till exempel lämningar efter boplatser, kolningsanläggningar, flottning som nämnts ovan, samt järnframställning. Överhammaren är en fornlämning (RAÄ297) som består av lämningar från en hytta/smedja. Överhammaren var föregångare till Axmar bruk och de båda hyttorna existerade därefter parallellt under flera hundra. Vid Nydammen finns ett område (RAÄ 387) med lämningar efter ett sågverk bestående av vattenränna, brunn, husgrunder och källare.

Beskrivning av prioriterade bevarandevärden

Skärjån är ett välkänt och högt klassat naturvårdsobjekt. Det har i flera undersökningar pekats ut som ett av de mest värdefulla vattendragen i länet. Områdets naturvärden är i huvudsak knutna till följande biotoper:

- Strömmande vatten, bottnar och åförgreningar (värdefull bottenfauna, havsvandrande öring)
- Örtrika stränder (artrik vegetation med sydliga kärlväxter)
- Strandskogar med stort lövinslag (ask, klibbal, björk och asp, vedinsekter på björk, vedsvamp mm)
- Översvänningsbetingade tidigare hävdade sidvallsängar (fuktängar med frodig gräs/örtvegetation)

Dessa värden motsvarar till en del de i området utpekade Natura 2000-habitaten.

Området har en sydlig prägel och några arter befinner sig här nära sin svenska nordgräns. Ormbunken safsa som växer i strömmarna har här sin nordligaste förekomst i Europa. Även högorsten hampflockel har här en nordlig utpost. Ytterligare ett exempel på detta är den vattenlevande skalbaggen *Stenelmis canaliculata* och stenflodtrollsländan. Bottenfaunan är överlag artrik och mångformig, innehåller både sällsynta arter och arter som är känsliga för föroreningar eller försurning. Hit hör flodpärlmussla och dagsländorna *Caenis horaria* och *luctosa*. I strandskogarna förekommer bland annat en rad skyddsvärda och rödlistade arter. Här förekommer ett stort antal marksvampar ur gruppen taggsvampar, bland annat de rödlistade arterna koppartaggsvamp, raggtaggsvamp, orange taggsvamp och dofttaggsvamp. På lövved i strandskogarna, främst av asp och ask, finns andra skyddsvärda arter som korallblylav, grön aspvadbock, stor aspticka och skinnlav. På björkarnas fnösketikor lever jättesvampmal. I fågelfaunan ingår lövskogsgynnade arter som stjärtmes, gråspett och mindre hackspett. För att långsiktigt kunna behålla växter och djur som är knutna till äldre lövträd i trakten ingår även en zon med äldre och yngre skogar med utvecklingsbara lövkvallitéer där syftet är att förstärka lövvärdena.

Området är av stort intresse för friluftslivet. På åns norra sida löper en bitvis tydlig och lättgången stig och det finns några vindskydd och gångbroar över ån. I området finns goda möjligheter till fiske och upplevelse av områdets natur och kulturhistoria. Områdets höga naturvärden, med stor betydelse för bevarande av den biologiska mångfalden, samt dess betydelse för friluftslivet, gör sammantaget att området är skyddsvärt.

En förutsättning för att långsiktigt kunna bevara områdets naturvärden är att vattenföringen genom området är tillräckligt stor. Vattenföringen regleras idag av en överledning till Hamrångeån utanför reservatet. Den onaturligt låga

vattenföringen har successivt påverkat växt- och djurlivet i området. Betydande inväxning av gran sker nu i strandlövskogarna och de förväntade effekterna av de fiskevårdande åtgärderna har hittills uteblivit. Arbete med att få till en ändrad vattenföring har därför påbörjats.

Andra sakförhållanden av betydelse för beslutet

Delar av naturreservatet ingår i Natura 2000-området Skärjån (SE0630179) och är därmed också av riksintresse enligt 4 kap. 8 § miljöbalken. Området är också av riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Genom att hela Natura 2000-området nu ingår i Skärjåns naturreservat säkras det långsiktiga skyddet och förutsättningarna för restaurering och skötsel av området underlättas.

Skärjån är utpekad som ett nationellt särskilt värdefullt vattendrag för naturvård inom den nationella strategin för skydd av vattenanknutna natur- och kulturmiljöer.

Skärjån är utpekad i länets naturvårdsprogram som ett område med högsta naturvärde med botaniska, zoologiska, hydrologiska, kulturmiljö-, och landskapsvärden.

Området ligger inom trakten Skärjån – Kusön som i ”Strategi för formellt skydd av värdefulla skogar i Gävleborgs län” är en utpekad värdestrakt för torr-frisk tallskog, torr-frisk gran- och barrblandskog, samt torr-frisk löv- och lövblandad skog.

Skärjåns naturreservat bildar tillsammans med angränsande Åby urskogs naturreservat, Skärjåskogens naturreservat, kulturresevatet Axmarbruk och Axmars naturreservat ett sammanhängande område av stor betydelse för naturvård, friluftsliv och kulturmiljövård i ett landskapsperspektiv.

Skärjån behöver skyddas för att tillgodose behovet av långsiktigt skydd av värdefulla limniska miljöer, av ovanstående skogstyper liksom av den prioriterade skogstypen strandlövnaturskog, samt för att bevara skogs-, vatten- och strandlevande djur och växter. Skyddet bidrar därmed till att uppfylla miljömålen ”Levande skogar”, ”Levande sjöar och vattendrag” och ”Ett rikt växt och djurliv”. Området är ett bra exempel på den typ av områden som ska prioriteras enligt Länsstyrelsens och Skogsstyrelsens strategi för formellt skydd av skog i Gävleborgs län (Länsstyrelsens rapport 2006:19-21).

*Länsstyrelsens bedömning och intresseprövning*Bedömning

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden. Det är därför enligt länsstyrelsens bedömning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Att så sker bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenområdena enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

Enligt Söderhamns kommuns kommunomfattande översiktsplan (2006-03-27) ingår naturreservatsförslaget i område R4:7 Skärjån, som är ett område av intresse för naturvård. I Gävle kommuns kommunomfattande översiktsplan (1990-11-26) tas det upp som ett område av intresse för naturvård, kulturmiljövård eller friluftsliv. Det finns inga detaljplaner eller områdesbestämmelser i området.

Arbetet med reservatsbildningen har pågått samtidigt som Gävle och Söderhamns kommuner har arbetat med att ta fram fördjupade översiktsplaner för ny ostkustbana. I yttranden till kommunerna i dessa ärenden har länsstyrelsen tagit upp att Skärjån är av riksintresse för naturvård enligt 3 kap. och även enligt 4 kap. miljöbalken (Natura 2000). Trafikverkets utpekade järnvägskorridorer för eventuell framtida utbyggnad av Ostkustbanan, som korsar Skärjån, är av riksintresse enligt 3 kap. miljöbalken.

Om/ när det i framtiden blir aktuellt med ny ostkustbana kommer omfattande miljöutredningar att krävas i järnvägsplanearbetet med anledning av att det är ett Natura 2000-område. I samband med det tas även prövning gentemot reservatsföreskrifterna upp. Olika sträckningsalternativ, utformningar, eventuella kompensationsåtgärder med mera behandlas då. Norr om naturreservatet planeras även en vindkraftpark. Länsstyrelsen har yttrat sig i den tillståndsprocessen. Länsstyrelsen bedömer sammantaget att dessa andra intressen inte utgör hinder för bildande av naturreservatet. Prövningar av vindkraftparken och eventuell järnvägsutbyggnad sker i särskild ordning enligt gällande lagstiftning.

Länsstyrelsen bedömer vidare att både naturreservatet och en ökad vattenförling behövs för att bevara områdets naturvärden. Genom naturreservatsbeslutet ges möjligheter att inleda den skötsel som behövs för att motverka en del av de skador som en onaturligt låg vattenförling gett upphov till.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och för allmänheten är så stora att de överväger de negativa effekterna som kan uppstå för allmänheten och för berörda fastighets- och sakägare.

Enligt länsstyrelsens mening är föreskrifterna anpassade till naturreservatets syfte och bevarandevärdena i området.

Intresseprövning

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Länsstyrelsen menar att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som gjorts i rätten att använda mark- och vattenområden är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som krävs för att uppnå syftet med naturreservatet. Länsstyrelsen har beaktat proportionalitetsprincipen.

Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken har länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte (7 kap. 26 § miljöbalken). Enligt 7 kap. 7 § sista stycket miljöbalken gäller att beslut om dispens får meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skäligen utsträckning på naturreservatet eller på något annat område.

Länsstyrelsen ska bedriva tillsyn över naturreservatet. I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Av 29 kap. 2 och 2 a §§ miljöbalken följer bland annat att det kan medföra straffansvar att orsaka skada i eller bryta mot föreskrift som meddelats för ett naturreservat.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom naturreservatet syftar till att bevara biologisk mångfald ska eventuella vindfällan och stormskadad skog lämnas. Bestämmelserna i 5, 6 och 10 §§ skogsvårdslagen (1979:429) ska inte tillämpas inom naturreservatet.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 7.

Beslut i ärendet har fattats av länsrådet Veronica Lauritzsen. I den slutliga handläggningen har även deltagit enhetschefen Ann Gudéhn, juristen Caroline Näslund, biologen Peter Ståhl, biologen Linda Svensson och biologen Sofia Engberg, varav den sistnämnda har varit föredragande.

Veronica Lauritzsen

Sofia Engberg

Bilagor:

1. Beslutskarta 1-2
2. Översiktskarta
3. Föreskriftskarta 1-2
4. Skötselplan
5. Brytpunktskarta och teknisk beskrivning
6. Sändlista
7. Hur man överklagar

Länsstyrelsen
Gävleborg

Skärjåns naturreservat Beslutskarta

Tillhör beslut
2015-12-16

Dnr 511-6028-12
80-243

Bilaga 1

Beslutskarta för Skärjåns naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater (SWEREF 99 TM)
N: 6769882 E: 612992

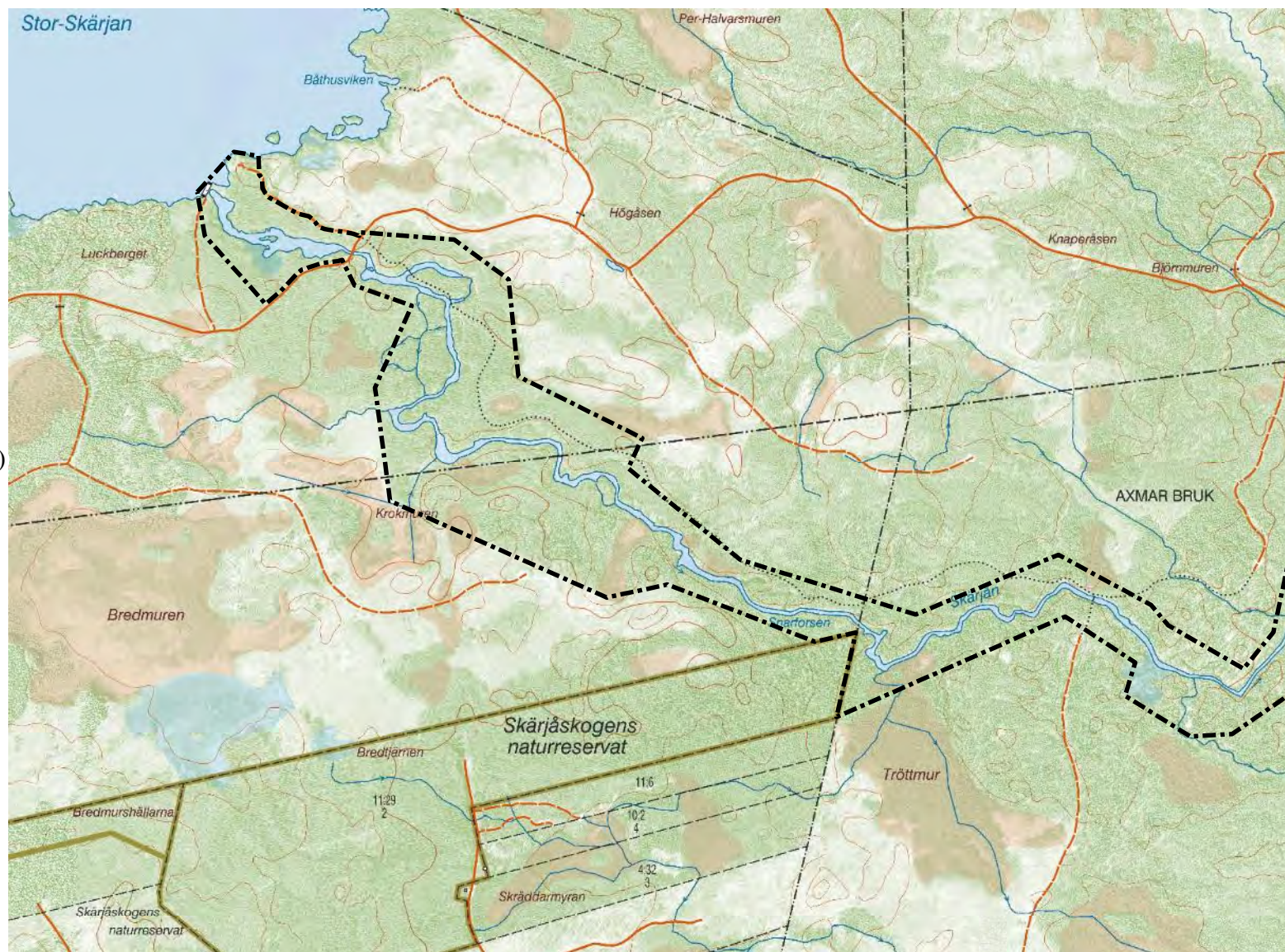
----- Gräns för naturreservatet

----- Fastighetsgränser

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Skala 1:17 000

0 100 200 400 600 800 1 000 Meter

© Lantmäteriet Geodatasamverkan och © Länsstyrelsen Gävleborg

Postadress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Besöksadress

Borgmästarplan

Telefon

010-225 10 00

Faxnummer

010-225 11 50

E-post adress

gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Skärjåns naturreservat Beslutskarta

Tillhör beslut
2015-12-16

Dnr 511-6028-12
80-243

Bilaga 1

Beslutskarta för Skärjåns naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater (SWEREF 99 TM)
N: 6769882 E: 612992

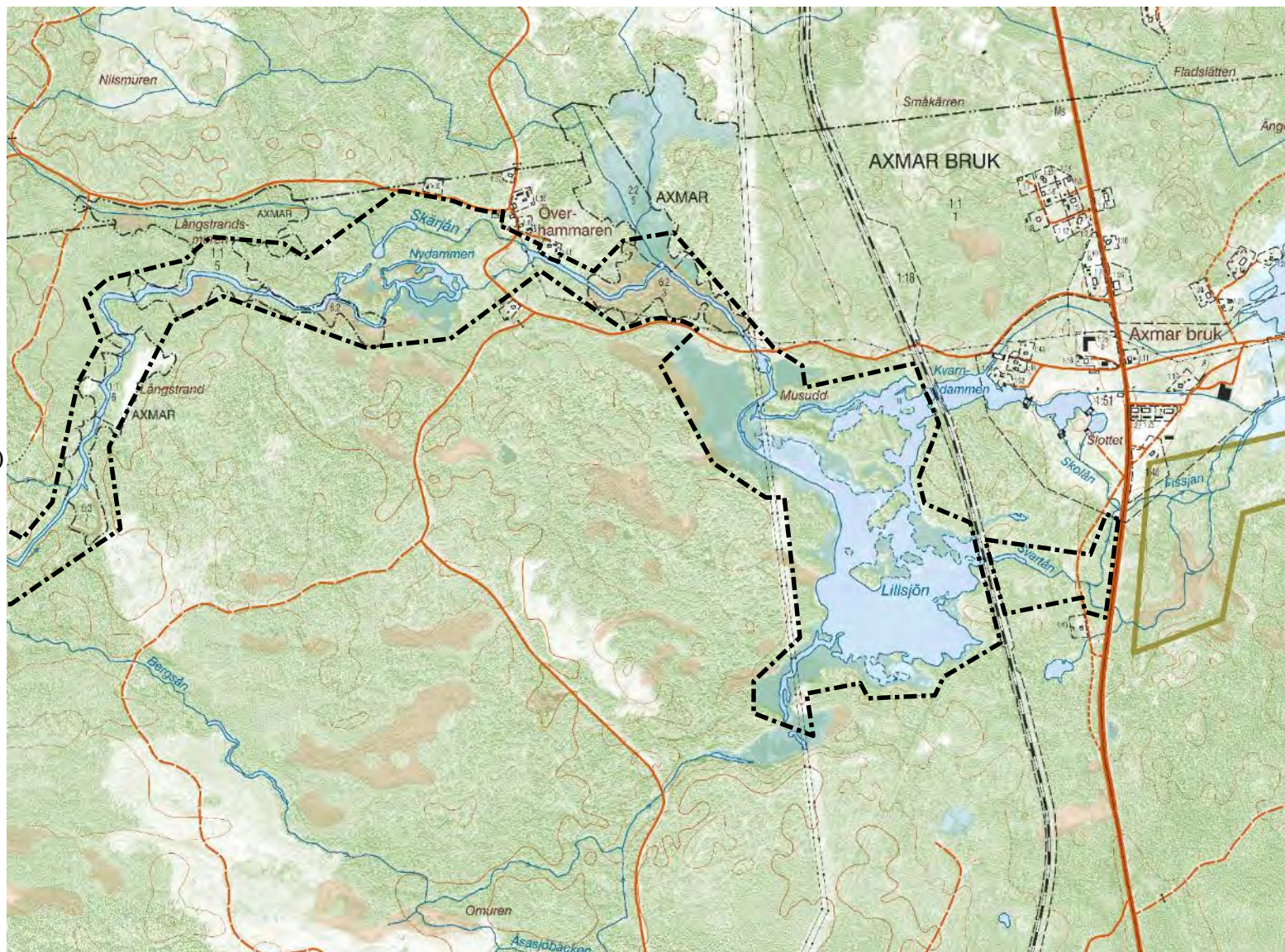
----- Gräns för naturreservatet

----- Fastighetsgränser

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Skala 1:17 000

0 100 200 400 600 800 1 000 Meter

© Lantmäteriet Geodatasamverkan och © Länsstyrelsen Gävleborg

Postadress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Besöksadress

Borgmästarplan

Telefon

010-225 10 00

Faxnummer

010-225 11 50

E-post adress

gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2015-12-16

Dnr 511-6028-12
80-243

Bilaga 2

Skärjåns naturreservat Översiktskarta

Bakgrundskarta: Vägkartan

Skala 1:150 000

0 0,5 1 2 3 4 5 6 7 8 9 Kilometer

Centrumkoordinater (SWEREF 99 TM)
N: 6769882 E: 612992

 Skärjåns naturreservat

© Lantmäteriet Geodatasamverkan och © Länsstyrelsen Gävleborg

Postadress

Besöksadress

Telefon

Faxnummer

E-post adress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Borgmästarplan

010-225 10 00

010-225 11 50

gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Skärjåns naturreservat Föreskriftskarta

Tillhör beslut
2015-12-16

Dnr 511-6028-12
80-243

Bilaga 3

Föreskriftskarta för Skärjåns
naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater (SWEREF 99 TM)
N: 6769882 E: 612992

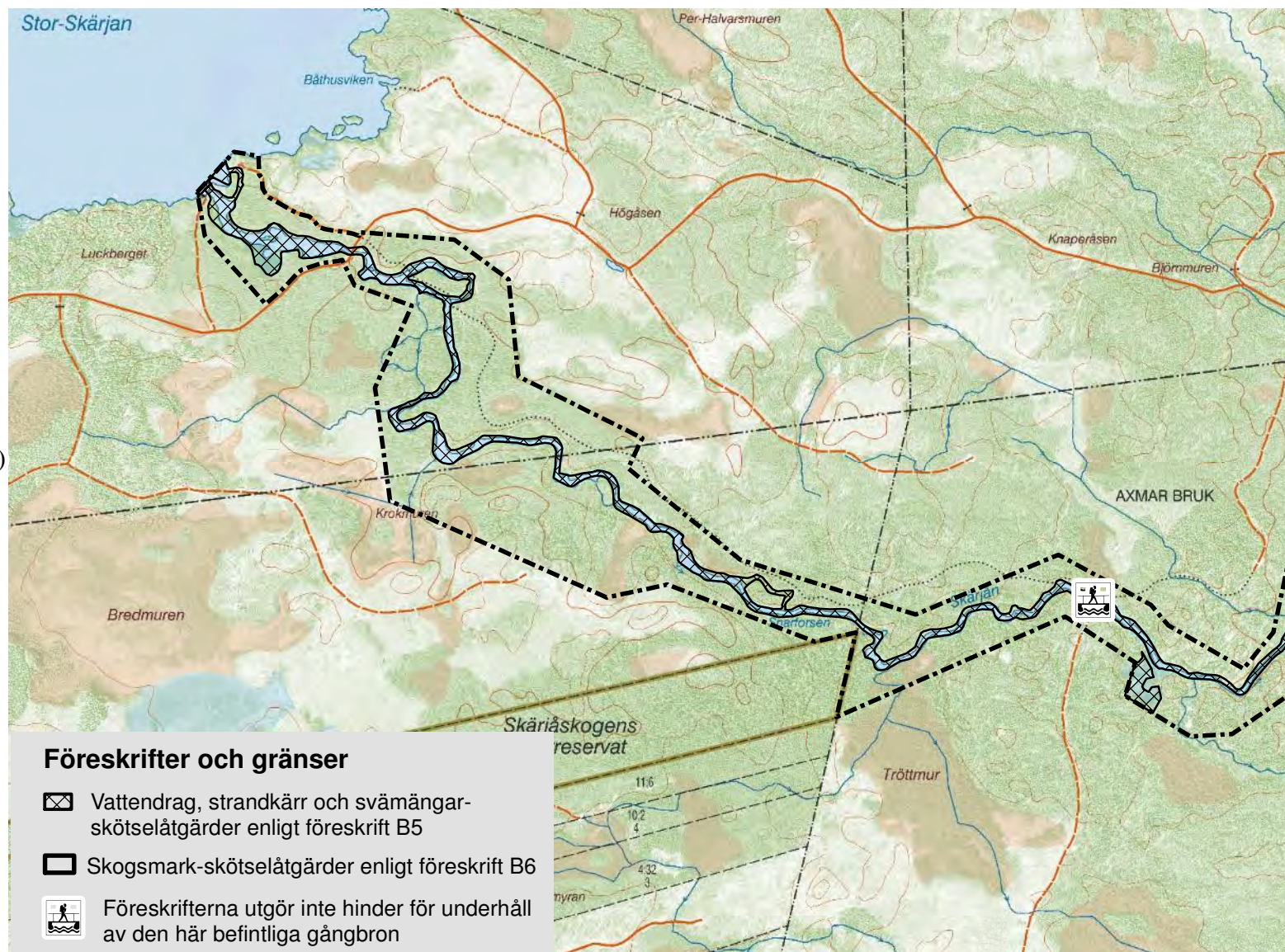
----- Gräns för naturreservatet

----- Fastighetsgränser

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Skala 1:17 000

0 100 200 400 600 800 1 000 Meter

© Lantmäteriet Geodatasamverkan och © Länsstyrelsen Gävleborg

Postadress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Besöksadress

Borgmästarplan

Telefon

010-225 10 00

Faxnummer

010-225 11 50

E-post adress

gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Skärjåns naturreservat Föreskriftskarta

Tillhör beslut
2015-12-16

Dnr 511-6028-12
80-243

Bilaga 3

Föreskriftskarta för Skärjåns
naturreservat
Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater (SWEREF 99 TM)
N: 6769882 E: 612992

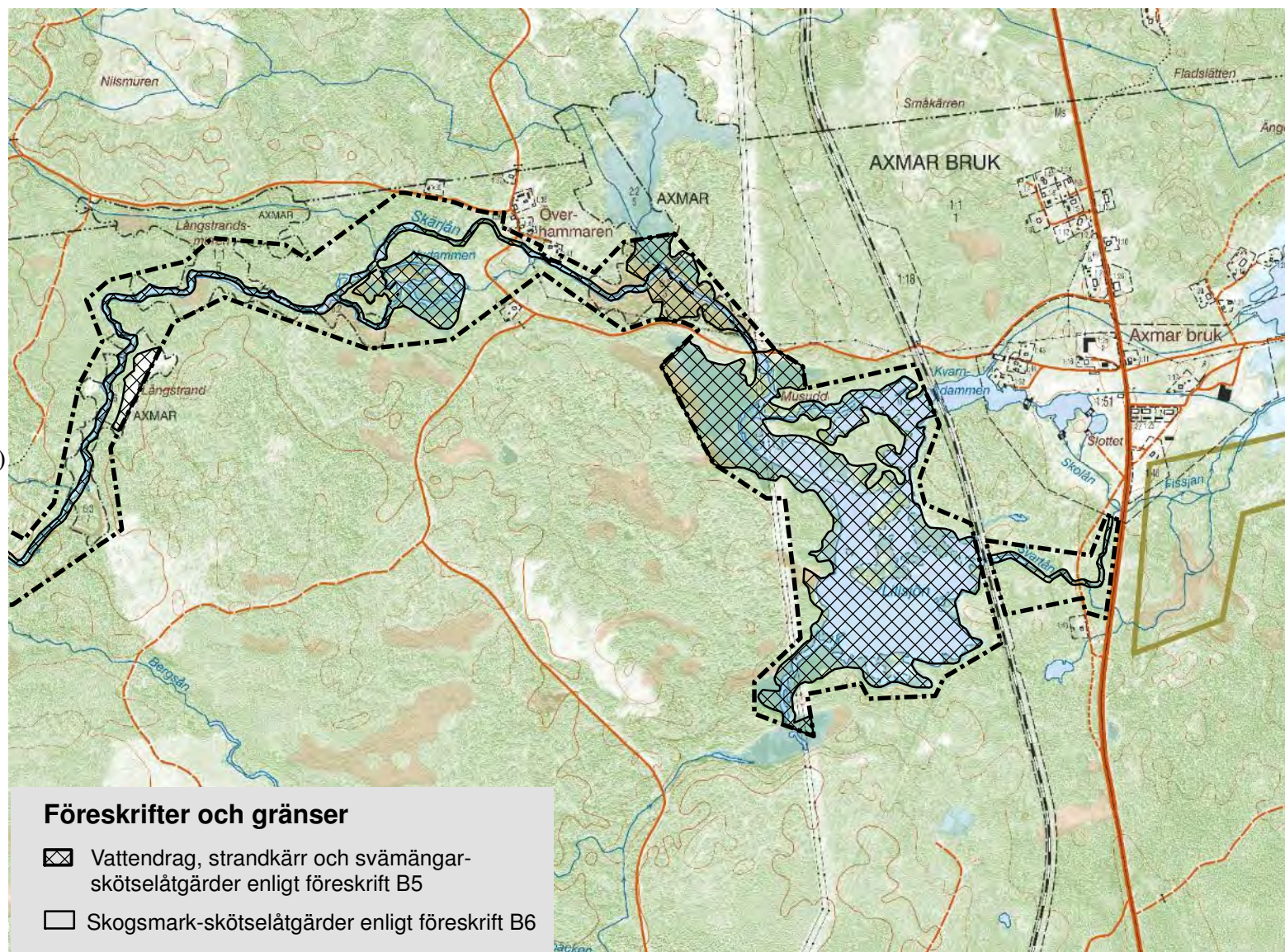
----- Gräns för naturreservatet

----- Fastighetsgränser

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Skala 1:17 000

0 100 200 400 600 800 1 000 Meter

© Lantmäteriet Geodatasamverkan och © Länsstyrelsen Gävleborg

Postadress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Besöksadress

Borgmästarplan

Telefon

010-225 10 00

Faxnummer

010-225 11 50

E-post adress

gavleborg@lansstyrelsen.se

Naturvårdsenheten

Se sändlista

SKÖTSELPLAN FÖR SKÄRJÅNS NATURRESERVAT

BESKRIVNINGSDDEL

I skötselplanen anges målen med naturreservatet och de ska ligga till grund för dess vård och skötsel. Naturreservatet ska utmärkas genom förvaltarens försorg enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

1. Beskrivning av bevarandevärdena

1.1 Administrativa data

Objektnamn	Skärjåns naturreservat
NVR-id	21-2014014
Län	Gävleborg
Kommun	Gävle, Söderhamn
Arealer (från VIC Natur):	Total areal 192,3 ha Därav landareal 163 ha Produktiv skogsmark 134 ha
Naturtyper enligt Natura 2000: Västlig taiga (9010) Svämängar (6450) Öppna mossar och kärr (7140) Svämlövskog (91E0) Mindre vattendrag (3260)	4,3 ha 2,4 ha 7,6 ha 5,4 ha 12,8 ha
Naturtyper landareal (enligt Metrias naturtypskartering KNAS): Tallskog Granskog Barrblandskog Barrsumpskog Lövblandad barrskog Triviallövskog Lövsumpskog Ungskog inkl. hyggen	7,2 ha 1,8 ha 12,9 ha 5,6 ha 70,9 ha 22,1 ha 2,5 ha 11,0 ha

Övriga skogsimpediment Våtmark Limnogen eller saltpåverkad våtmark Övrig öppen mark Sjöar och vattendrag	1,7 ha 14,6 ha 6,0 ha 7,1 ha 28,9 ha
Prioriterade bevarandevärden: Markslag Naturtyper Strukturer Arter (rödltestatus enligt 2015 års rödlista)	Vattendrag, skog, våtmark, gräsmark Den strömmande skogsån, lövrika svämskogar och örtrika stränder. Gamla lövträd, död ved i vatten och på land, forsar, öppna åförgreningar (kvillar) och naturliga bottensubstrat. <u>Däggdjur:</u> Utter – <i>Lutra lutra</i> NT <u>Fåglar:</u> Stjärtmes – <i>Aegithalos caudatus</i> Strömstare – <i>Cinclus cinclus</i> Mindre hackspett – <i>Dendrocopos minor</i> NT Tretåig hackspett – <i>Picoides tridactylus</i> NT Gråspett – <i>Picus canus</i> <u>Fiskar:</u> Stensimpa – <i>Cottus gobio</i> Flodnejonöga – <i>Lampetra fluviatilis</i> Öring – <i>Salmo trutta</i> <u>Mollusker:</u> Flodpärlmussla – <i>Margaritifera</i> <i>margaritifera</i> EN <u>Kräftdjur:</u> Flodkräfta – <i>Astacus astacus</i> CR <u>Insekter:</u> Dagsländan <i>Caenis luctuosa</i> Svartbent bäckbroms – <i>Ibis marginata</i> Bäckbaggen <i>Normandia nitens</i> Stenflodtrollslända – <i>Onychogomphus</i> <i>forcipatus</i> Skalbaggen <i>Stenelmis canaliculata</i> <u>Kärlväxter:</u> Trolldruva – <i>Actaea spicata</i>

Friluftsliv	Hampflockel – <i>Eupatorium cannabinum</i> Ask – <i>Fraxinus excelsior</i> EN Lind – <i>Tilia cordata</i> Strandklo – <i>Lycopus europaeus</i> Safsa – <i>Osmunda regalis</i> Sjöranunkel – <i>Ranunculus lingua</i> <u>Lavar:</u> Skriftlav – <i>Graphis scripta</i> Ädellav – <i>Megalania grossa</i> EN Korallblylav – <i>Parmeliella triptophylla</i> Småflikig brosklav – <i>Ramalina sinensis</i> NT <u>Svampar:</u> Veckticka – <i>Antrodia pulvinascens</i> NT Kandelabersvamp – <i>Artomyces pyxidatus</i> NT Raggtaggsvamp – <i>Hydnellum mirabile</i> EN Dofrtaggsvamp – <i>Hydnellum suaveolens</i> NT Barkticka – <i>Oxyporus corticola</i> Rostticka – <i>Phellinus ferruginosus</i> Stor aspticka – <i>Phellinus populicola</i> NT Koppartaggsvamp – <i>Sarcodon lundellii</i> VU Fläckticka – <i>Skeletocutis nivea</i> Vandring, vindsydd, upplevelse av naturmiljöer, fiske
Bebyggelse och anläggningar	Skogsbilvägar med vägbroar. Servitut för kraftledning (Fortum) och för trädssäkring av järnvägen (Trafikverket). Servitut för utfartsvägar (Axmar bruk 1:36-42, 45). Flera vindsydd, grillplatser, bord, koja. Stigar och gångbroar över ån. Två dammluckor. Forn- och kulturlämningar.

1.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Området kring Skärjån har nyttjats för produktion av vattenkraft, hö, kol och timmer. Vid Övre Hammaren drevs under åren 1693-1860 en hammarsmedja, vars rester återfinns öster om Nydammen. Redan på 1700-talet – och troligen tidigare – nyttjades många av Skärjåns tidvis översvämmande stränder för slätter (från Bergsån och nedströms), både av folk från Axmar by och Axmar bruk. Hävden av sidvallsängarna minskade med tiden och upphörde på 1940- och 1950-talen.

Under åren 1895 till 1940-talet användes ån för flottning. Då rensades ån kraftigt. Strandhällar, forsnackar och stora block sprängdes sönder, sidofåror stängdes av och block lades upp i vallar längs stränderna. Sträckan öster om Lillsjön, benämnd Svartån, användes däremot inte för flottning och är orensad. Det är även Bergsån och i stort sett alla sidofåror. Vid Snarforsen finns en gammal kanal parallellt med åns huvudfåra som troligen nyttjades innan de brantaste forsarna var bortsprängda. Nydammen fungerade som flöttningsdamm. I samband med flottningen anlades även en cykelväg på åns norra sida. Den är nu en välanvänd vandringsstig.

Ljusne flugfiskeklubb och Söderhamns kommun genomförde 1998 respektive 2004-2006, samt 2010 en del återställnings- och biotopvårdande åtgärder i vattendraget.

Skogarna längs ån köptes in av Bergvik Ala 1890. Modernt skogsbruk med kalavverkning har påverkat en hel del skogar på moränmark så att där nu står unga lövblandade barrskogar, medan andra delar är mindre påverkade. Efter överenskommelse med den ideella naturvården och Stora Enso undantogs ett område kring Skärjån från fortsatt skogsbruk.

1.3 Områdets bevarandevärden

1.3.1 Biologiska bevarandevärden

Skärjån är ett välkänt och högt klassat naturvårdsobjekt. Det har i flera undersökningar utpekats som ett av de mest värdefulla vattendragen i länet. Området är också angivet som nationellt särskilt värdefullt i Naturvårdsverkets genomgång 2005. Området utgör riksintresse för naturvård och Natura 2000-område enligt art- och habitatdirektivet. Områdets naturvärden är i huvudsak knutna till följande biotoper:

- Strömmande vatten, bottenar och åförgreningar (värdefull bottenfauna, havsvandrande öring)
- Örtrika stränder (artrik vegetation med sydliga kärlväxter)
- Strandskogar med stort lövinslag (ask, klibbal, björk och asp, vedinsekter på björk, vedsvampar)

- Översvämningsbetingade tidigare hävdade sidvallsängar (fuktängar med frodig gräs/örtvegetation)

Artsammansättningen i området har en sydlig prägel med nordgränser för flera arter. Bottenfaunan är artrik och mångformig, innehåller både sällsynta arter och arter som är känsliga för föroreningar eller försurning. Föroreningskänsliga arter återfinns bland både dagsländor, nattsländor, bäcksländor och vattenlevande skalbaggar. Flera av dem har en sydlig utbredning, exempelvis stenflodtrollsländan och dagsländan *Caenis luctuosa*. Även skalbaggen *Stenelmis canaliculata* och bäckflugan *Ibis marginata* förekommer här på nordliga utpostlokaler i Sverige. Större dammussla hittades 2006 i vattensystemet (Tönnebro-Noran) på sin nordligaste svenska fyndplats. I ån finns också en svag stam av inplanterad öring av Ljusniantyp. Öringen är en förutsättning för att de flodpärlmusslor som finns i ån ska kunna fortplanta sig, men i dagsläget hittas bara gamla musslor.

Efter genomförda biotopvårdande åtgärder 1998 (Ljusne flugfiskeklubb), 2004-2006 och 2010 (Söderhamns kommun) finns flera åtgärdade forssträckor med lekbottnar för öring. Det finns dock fortfarande stora behov av återställningsåtgärder i ån.

Vattenkemi, vattenreglering och återställningsåtgärder efter flottledsrensningar
Skärjån har ett neutralt pH, en god buffrande förmåga och goda syreförhållanden. I anslutande sjöar är halterna av kväve och humusämnen relativt höga (1995). Uppströms Stor-Skärjan har tidigare funnits en kalkdoserare.

Genom en damm i Tönnebro sjön uppströms reservatet leds vatten från Skärjåns avrinningsområde över till Hamrångeåns vattensystem. Avledningen görs till förmån för Vifors kraftstation i Hamrångeån. Överledningen regleras genom en vattendom från 1947 som medger en överledning av 2,5 m³/s, vilket ungefär motsvarar Skärjåns medelvattenföring i denna del. Nuvarande vattenhushållningsbestämmelser medger 0-tappning i Skärjån under merparten av året. Den naturliga medelvattenföringen vid Skärjåns mynning i havet är 2,7 m³/s. Normal lågvattenföring är under naturliga förhållanden 1 m³/s och normal högvattenföring motsvarar 13 m³/s. Högsta högvattenföring och lägsta lågvattenföring är 30 m³/s respektive 0,5 m³/s.

På följande platser gjordes biotopvårdande åtgärder 1998; Lillsjöns utlopp (stentrappa), Lillsjöns norra ände (muddring av å-fåra), uppströms bron vid Övre Hamnaren, Långstrand, Snarforsen och Kommunströmmen. Vid de fyra sistnämnda grävdes sprängsten bort från botten, en tydlig slingrande huvudfåra skapades, djuphålor grävdes och en del block, sten och lekgrus för öring lades ut. Dessutom åtgärdade man utloppet vid Stor-Skärjan så att ett mindre utlopp

norr om dammluckan (som stängdes) fungerar som fiskvandringssväg. År 2004-2006 öppnades och rensades en sidofåra norr om ön uppströms Snarforsen och byggdes en naturlig nacke vid Stor-Skärjans utlopp. Efter att den byggdes konstaterades en jämnare vattenföring. Man vinschade också block på flera platser. 2010 gjordes återställningar där upprepade block återfördes i ån med grävskopa och överlagrat lekgrus i bottenarna togs fram. Åtgärderna gjordes på nedströmssidan av vägbron vid Stor-Skärjans utflöde, vid Kommunströmmen, Överhammaren och Snarforsen. Vid Snarforsen öppnades också en gammal avstängd 100 m lång sidofåra.

Vegetation

Strandzonen består till stora delar av flacka, tidvis översvämmade marker med svämsediment. Både sumpig och mer väl-dränerad mark förekommer. Här finns lummiga strandskogar med klibbal, glasbjörk, ask, asp och hägg, men också yngre björkdominerade partier. Vid Långstrand tillkommer lönn och enstaka lind. Från Snarforsens nedre del och nedströms är dessa strandskogar uppkomna på f.d. sidvallsängar som hävdats genom slåtter. Vid Nydammen och nedströms Övre Hammaren är markerna fortfarande relativt öppna.

Trädsiktet i de flacka svämskogarna är mestadels yngre än 100 år även om äldre träd förekommer lokalt, bland annat askar i 150-årsåldern. I höjd med Bergsåns förgrening i åns mellersta delar finns värdefulla lövängsliknande och naturvårdsgallrade partier med gamla askar och kandelaberbjörkar. Längre uppströms vid Krokmuren är svämskogen naturskogsartad, omfluten av små sidofåror, och innehållande mycket död ved av björk och ask. Här finns bl.a. naturskogsarter som jättesvampmal och vanlig svampsvarthage på björkhögstubbornas tickor, ädellav på askstammar, samt fläckticka och rostticka på död ved av ask (nordligaste lokalen i Sverige). Förekomsten av ask är särskilt viktig för den biologiska mångfalden i området. Den rika förekomsten av ask är i sig anmärkningsvärd eftersom arten har sin naturliga nordgräns vid Hudiksvall. Skärjån är sannolikt landets nordligaste vattendrag där ask är en karaktäristisk art i svämskogarna.

Äldre asprik skog och barrblandskog på låga moränkullar ingår på flera platser. På hällmarkerna nedströms Krokmuren står en tallskog rik på björk. Skogarna i Krokmurens omgivning uppvisar gamla spår av skogsbrand. Grandominerad äldre barrblandskog med värdefull marksvampflora finns bl.a. vid åns skarpa högersväng efter Långstrand där de exklusiva och rödlistade svamparna raggtaggsvamp och koppartaggsvamp växer. Vid Övre Hammaren finns äldre lövskog på lite mer kuperad mark, dels som igenväxande parkmiljö med gamla lönnar och dels som asprik skog.

Floran längs stränderna är rik, består på många platser av högrörter och har sydliga inslag. Förutom de vanliga högrörerna fackelblomster, ängsruta,

bunkestarr, svärdsilja och videört märks även de mer ovanliga och sydliga arterna hampflockel, strandklo och sjöranunkel. Olvon och små askskott är mycket vanliga. Dessutom finns det i strandkanterna gott om safsa, som här har sin nordligaste förekomst i Europa.

Nydammen är en svämäng genomkorsad av slingrande åfåror. Grenrör, rörfen, ängsruta, fackelblomster och hampflockel dominerar den mer än midjehöga växtligheten. Här finns också sjöranunkel. På de tidigare hävdade sidvallsängarna öster om Överhammaren dominerar ofta grenrör och pors med inslag av vatten- och kråklöver, älggräs och tidigare nämnda örter. Lillsjöns tidigare slåtterytor är blöta och magra med vitmossor, trådstarr och pors.

Fågelfauna

Mindre hackspett och stjärtmes är två av de många fågelarter som häckar i området och gynnas av den lövrika skogen. I området finns också strömstare, tretåig hackspett och gråspett.

1.3.2 Kulturhistoriska bevarandevärden

På norra sidan av ån har man hittat lämningar efter fem förhistoriska boplatser med rödjord, brända benrester och stenflisor vilket tyder på ett ursprung från stenålder (neolitikum). Vid Snarforsen finns gamla brofundament, troligen tillhörande den bro benämnd Snarforsbron som finns inritad på karta från 1690 (rågångsförättning). Stora stenfundament finns också vid Nydammen och uppströms Långstrand. På flera platser finns rester av kolmilor och kolarkojor. Därutöver finns en rad andra spår av flottningsepoken såsom blockvallar, kättingfästen mm. Vid Överhammaren, som är en fornlämning (RAÄ297), finns också grunderna av en hammarsmedja och anslutande husgrunder kvar. Överhammaren var föregångare till Axmar bruk och de båda hyttorna existerade därefter parallellt under flera hundra år. När ryssarna på 1700-talet brände ner Axmar bruk upptäcktes inte Överhammaren och därför kunde järnproduktionen fortsätta där. Vid bildandet av kulturreseptatet Axmarbruk fanns planer på att även låta Överhammaren ingå i kulturreseptatet. På grund av dagens ägarförhållanden blev det emellertid inte så. Vid Nydammen finns ett område (RAÄ 387) med lämningar efter ett sågverk bestående av vattenränna, brunn, husgrunder och källare.

1.3.3 Geovetenskapliga bevarandevärden

Skärjån faller nära 50 m på sin drygt 6 km långa väg mellan Stor-Skärjan och Axmar bruk i ett flackt och ofta rikblockigt moränlandskap. På flera ställen är ån grenad i parallella å-armor och mindre, tidvis vattenförande sidofåror. Mellan de låga moränhöjderna har svämsediment avlagrats och bildar nu plana och ofta väl-dränerade marker i nivå strax under åns högvattenlinje. Berggrunden, som i huvudsak består av metamorf granitisk berggrund, är nästan överallt täckt av morän.

1.3.4 Bevarandevärden för friluftsliv

Området är av stort intresse för friluftslivet och besöks bland annat av sportfiskare. På åns norra sida löper en bitvis tydlig och lättgången stig. Stigen går österut från vägbron nedströms Stor-Skärjan och passerar ett par broar och vindskydd. För botaniskt eller zoologiskt intresserade har området också en hel del att erbjuda. Se mer information under avsnittet ”Biologiska bevarandevärden” ovan.

1.4 Källförteckning

<http://historiska.kartor.lantmateriet.se>: Rågångsåtgärd 1692. 21.Sko.2, Övrigt 1774. 21.Sko.17, Ekonomiska kartan 1955 Axmar bruk J133-14H4e57, Ekonomiska kartan 1955 Stor-Skärjan J133-14H4d57.

Degerman. E. (red) 2008. Ekologisk restaurering av vattendrag.

Föreningen Hyttan, Axmar bruk. 2009. Axmar-guiden.

Gustafsson, J. 2002. Fiskeplan för Skärjån mellan Tönnebro-Noran och havet. Länsstyrelsen Gävleborg och Söderhamns kommun.

Länsstyrelsen Gävleborg. 2006. Bevarandeplan Natura 2000 Skärjån SE0630179.

Länsstyrelsen Gävleborg. 1997. Värdefull natur i Gävleborg – Naturvårdsprogram. Rapport 1997:12.

Länsstyrelsen Gävleborg. 2004. Reservatsutredning Skärjån, Delen Stor-Skärjan – havet.

Länsstyrelsen Gävleborg. 1994. Skyddsvärda vattendrag i Gävleborg. Rapport 1994:8.

PLANDEL

2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Naturreservatet är indelat i 6 skötselområden, vilka utgår från den skötsel som ska genomföras. Skötselområdena är:

1. Sötvatten, vissa strandkärr och svämängar
2. Barrskog och blandskog med vissa skötselåtgärder
3. Lövrik blandskog med viss skötsel
4. Lövrik blandskog och barrungskog med omfattande skötsel
5. Svämlövskog med skötsel
6. Information och friluftsliv

Skötselplanens skötselområde 1: Sötvatten, vissa strandkärr och svämängar, ca 62 ha

Vattendraget Skärjån, Nydammen och Lillsjön och vissa kärr och svämängar i anslutning till dessa ingår. Skärjån är kraftigt flottledsrensad med sprängsten och blockvallar längs många stränder. Strandhällar, forsnackar och stora block sprängdes då sönder. Flera återställningsåtgärder har gjorts men ån är ännu inte helt återställd. Vattenföringen i ån är låg på grund av en uppströms överledning till Hamrångeån. En inventering av flottningslämningar har påbörjats under 2015.

Målbild

Vattendraget är ekologiskt återställt och har en naturliknande flödesregim. Det har en naturlig variation i bredd och djup, vattenhastighet, bottensubstrat och blockighet. Parallella å-fåror, även de flesta mindre sidofårorna, är vattenförande vid medelvattenföring. Vattendragets stränder ser naturliga ut utan större blockvallar. Vissa stenkistor och lämningar från flottningen har sparats av kulturmiljöskäl. Stora och små stenblock ligger i åfåran på ett sätt som efterliknar naturliga förhållanden - både som ensamma spridda block och som olikstora blocksamlingar. Sprängsten bildar som regel inte mattor på bottenarna. Bottenarna i strömmarna täcks istället av både finare och grövre substrat. Forsnackar är så pass höga att de bidrar till att alluviala marker översvämmas under högvattenföring och att vatten flödar in i sidofårorna. Ved i vattnet bidrar till att skapa variation i strömhastighet och sedimentation i lugnflytande delar.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Återkommande höga vårflöden (minst 13 m³/s) och en normal lågvattenföring på minst 1 m³/s (i medelvärde).
- Minst 75 % av vattendragets sträckning är ekologiskt återställt.
- Fria vandringsvägar för fisk finns i hela vattendraget från Stor-Skärjan till utloppet i havet.

Skötselåtgärder

- Utredning av vattenföring och tappningsförhållanden (har påbörjats innan reservatets bildande).
- Arbeta för att återfå en naturlig vattenföring i ån.
- En etappvis återställning av vattendraget genomförs och en plan för detta tas fram där en avvägning görs med hänsyn till kulturmiljöintressen och friluftslivsintressen. En detaljerad genomgång av planerade återställningsåtgärder längs sträckan finns sedan tidigare som kan användas som grund för en återställningsplan. Exempel på åtgärder som kan bli aktuella:
 - Sidofårar som är avstängda med block- och jordvallar öppnas

- Bottnar med sprängstensmattor ersätts med mer varierad bottenstruktur
- Stenblock placeras i åfåran till en så naturlig omfattning och karaktär som möjligt på angivna sträckor
- Viss sprängsten lyfts ut från åfåran och dess stränder om det är möjligt att hitta platser där den kan läggas upp utan att väsentligt skada andra naturvärden
- Forsnackar höjs för att öka inströmningen i sidofåror

Skötselplanens skötselområde 2: Barrskog och blandskog med vissa skötselåtgärder, ca 45 ha

Mest äldre skogar som har värden knutna till gamla träd, olikåldrighet, värdefull marksvampflora eller andra naturskogsförhållanden, men också några partier med yngre barrskog som är gallrade eller fattiga på utvecklingsbara lövkvaliteter. Längs stranden förekommer ofta lövträd.

Målbild

Skogen är naturskogsartad, oftast olikåldrig och innehåller strukturer som gamla träd, döda stående och liggande träd. I skogen finns goda förutsättningar för typiska naturskogsarter. I strandkanter och vid sidofåror växer ofta ask och andra lövträd av olika ålder.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Utbredningen av naturskogsartad barr- och blandskog är minst lika stor som vid reservatets bildande.
- Förekomsten av ask och andra lövträd hotas inte av invandrande och uppväxande gran.

Skötselåtgärder:

Området ges fri utveckling med undantag av smärre skötselinsatser riktade mot att gynna trängda lövträd i strandzonen. Inväxande yngre gran kan avverkas eller ringbarkas vid äldre lövträd och även vid yngre ask.

Skötselplanens skötselområde 3: Lövrik blandskog med viss skötsel, ca 9 ha

Lövrik blandskog, ofta med mycket asp, där även gran har vissa värden. Vid Överhammaren finns även en gles parkartad lönnskog samt aspskog.

Målbild

Skogen innehåller storvuxna lövträd. Solbelysta äldre lövträd är vanliga, liksom död lövved – både som stamskador och döda stående och liggande träd. Skogen är varierad med avseende på täthet, ålder och oftast också på trädslagsinnehåll. Vissa partier domineras av lövträd, andra av barrträd.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Grova lövträd utvecklas.

Skötselåtgärder:

Röjning av ung gran. Lövträd frihuggs initialt från barrträd på lämpliga platser, såsom t.ex. i strandkanter, bryn och gles skog. Ringbarka en del äldre gran och eventuellt ett mindre antal lövträd för att gynna utvecklingen av andra grova lövträd. Mindre mängder fälld gran lämnas på plats, större mängder transporteras bort.

Skötselplanens skötselområde 4: Lövrik blandskog och barrungskog med omfattande skötsel, ca 40 ha

Delområdena som ingår i detta skötselområde finns spridda längs ån. Det är unga till medelålders blandskogar och barrungskogar med mer eller mindre lövinslag. Det är i huvudsak frisk mark, men i några delområden fuktig eller blöt mark. Främst inväxande gran hindrar lövträden.

Målbild

Skogen består av ren lövskog, eller i vissa delar av lövdominerad blandskog. Skogen är ofta luckig och varierad. Storvuxna lövträd är vanliga. Vissa partier innehåller storvuxna tallöverståndare.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Skogen utgörs av lövskog eller lövdominerad skog.
- Förutsättningar finns för att grova lövträd utvecklas.

Skötselåtgärder:

Omfattande initial motormanuell röjning eller maskinell gallring av barrträd. Metod väljs efter vad som är mest lämpligt i respektive delområde. Om åtgärden utförs succesivt vid flera tillfällen kan röjnings- och gallringsavfall lämnas om det inte är stora mängder. Om det utförs vid ett omfattande tillfälle tas röjnings- och gallringsavfallet ut och tas om hand på ett sätt så att markskador undviks. Iakttag varsamhet vid stigar, kolbottnar, gamla boplatser, andra forn- och kulturlämningar samt stränder.

Skötselplanens skötselområde 5: Svämlövskog med skötsel, ca 37 ha

Lövskogar av olika utseende med björk, klibbal, ask, asp, hägg m.fl. och en örtrik vegetation på tidvis översvämmade sedimentmarker längs ån. Även tidigare svämäng som nu intas av yngre lövskog ingår. Gran vandrar in i olika utsträckning. I vissa delar har gran gallrats bort så att åtgärdsbehovet nu är litet.

Målbild

Skogen är lövdominerad, varierad och olikåldrig och innehåller måttligt – rikligt med död ved. Gran konkurrerar inte med lövträd, men solitära träd eller mindre grupper finns på lämpliga platser. Även solitära tallar förekommer. Norr om Krokmur ingår mer gran, främst på socklar och utan att konkurrera med äldre lövträd. Där finns större gläntor med föryngring av ask.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Utbredningen av svämlövskog och svämblandskog är minst 37 ha (=skötselområde 5).
- Naturtypen översvämmas regelbundet och vissa år under minst 3-4 veckor i sträck.
- Gran konkurrerar inte med lövträden.
- Ask förekommer allmänt längs stränderna.

Skötselåtgärder:

Lövträd gynnas genom en kombination av uthuggning eller ringbarkning av gran och röjning av unggranar. Ställvis lämnas solitära eller mindre grupper av äldre gran kvar. I naturskogsartad svämskog norr om Krokmur huggs bara yngre gran och gran som kraftigt skuggar lövträd ut. Äldre gran på socklar sparas där. Mindre mängder fälld gran kan lämnas, större mängder kräver uttransport. Ask är ett prioriterat trädslag och i vissa fall kan triviallöv behöva gallras för att gynna ask.

Skötselplanens skötselområde 6: Information och friluftsliv

Vid reservatets bildande finns nedanstående friluftslivsanläggningar: Ett vindskydd vid Stor-Skärjan med grillplats och bord. Ett stort skyltställ i skogen vid parkeringsfickan vid bilbron strax nedströms Stor-Skärjan. Längs ån finns ytterligare tre vindskydd; på ön 250 m nedströms Stor-Skärjan, vid Snarforsen och nordväst om Nydammen. En koja av kåtamodell i dåligt skick finns mitt emellan Snarforsen och Långstrand. Gångbroar finns till ön nedströms Stor-Skärjan (gott skick), norr om södra stickvägen mitt emellan Långstrand och Snarforsen (gott skick enligt uppgift) och vid vindskyddet nordväst om Nydammen (dåligt/raserat skick) samt en liten bro/spång strax söder om Axmar Bruk 1:36. En stig går på norra sidan av ån, delvis utanför reservatet, men är borta på vissa delar på grund av skogsbruksåtgärder. Ljusne flugfiskeklubb och Söderhamns kommun har ansvarat för uppförande och underhåll av vindskydd och gångbroar inom deras fiskerättsområde. Axmarby samfällighetsförening har angett att de har renoverat bron mellan Snarforsen och Långstrand under sommaren 2014.

Bevarandemål:

- Naturreservatets gränser ska vara tydligt markerade.
- Minst två väl underhållna informationstavlor med beskrivning av reservatet ska finnas.
- En parkering ska finnas vid bilbron nedströms Stor-Skärjan. Vid behov kan ytterligare en parkeringsficka anläggas som sedan är väl underhållen, t ex vid Överhammaren/ Nydammen.
- Vindskyddet vid Stor-Skärjan, vindskyddet på ön 250 m nedströms parkeringen vid bilbron, och vindskyddet vid Snarforsen är väl underhållna. Grillplatserna vid vindskydden är väl underhållna.
- De två gångbroarna till ön nedströms parkeringen vid bilbron är väl underhållna.
- Befintlig stig norr om ån är väl underhållen och markerad mellan parkeringen vid bilbron i reservatets västra del och Snarforsen. Stigen kan förlängas österut längs ån på dess norra sida vid behov.
- En stig och rastplats kan anläggas/underhållas vid Nydammen om behov uppkommer.
- Några av fornlämningarna vid Överhammaren är röjda från uppväxande sly och gräs och information finns om dem för besökare.

Skötselåtgärder:

Markering och underhåll av områdets gränser. Uppsättning och underhåll av informationsskyltar. Informationstavlor kan förslagsvis placeras norr om vägbron nedströms Stor-Skärjan, en vid Överhammaren och eventuellt en vid vägfickan söder om Axmar slottspark eller på annan plats i Axmar Bruk. Vägvisningsskyltar till reservatet sätts upp och underhålls.

Parkeringen ställs i ordning och underhålls vid vägbron nedströms Stor-Skärjan. Ytterligare en parkeringsficka kan vid behov anläggas och underhållas, t ex vid Överhammaren/ Nydammen. De tre vindskydden vid Stor-Skärjan, på ön 250 m nedströms parkeringen vid bilbron samt det vid Snarforsen underhålls löpande, liksom grillplatserna vid dessa vindskydd. Ved kan tillhandahållas där det är möjligt. De två gångbroarna till ön nedströms vägbron vid Stor-Skärjan underhålls. Dåligt underhållna eller förfallna vindskydd, rast- och grillplatser tas bort.

Underhåll och markering av befintlig stig på åns norra sida mellan parkeringen vid bilbron i reservatets västra del och Snarforsen. Där stigen går utanför reservatsgränsen kan den dras om, om behov uppkommer av att ha den innanför gränsen. Stigen kan vid behov förlängas österut mot Nydammen och Överhammaren och underhållas. En stig och en rastplats i området vid Nydammen kan anläggas vid behov och underhållas. Några fornlämningar vid Överhammaren kan regelbundet röjas från uppväxande gräs och sly. Skyltar

med information om lämningarna kan sättas upp. Detta sker i samråd med kulturmiljö.

3. Uppföljning

3.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Länsstyrelsens personal eller andra av länsstyrelsen anlitade entreprenörer ansvarar för dokumentation och rapportering av vilka åtgärder som genomförts och när de genomförts. Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning och utvärdering av genomförda skötselåtgärder sker. I uppföljningen ingår också uppföljning av det biologiska utfallet av restaureringsåtgärder i vattendraget, t ex påverkan på fiskrekrytering på kort och medellång sikt.

3.2 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs vart 6:e år för:

- Gränsmarkering
- Informationsskyltar
- Stigar, friluftslivsanläggningar, parkering
- Flodpärlmussla

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs var 12:e år för:

- Gynnsamt tillstånd för arten safsa som anges i naturreservatets syfte
- Naturtyper
- Trädslagsfördelning
- Utförda restaureringar av vattendraget och lövskogsområden

Mer information om Länsstyrelsens uppföljning finns i ”Uppföljning av skyddade områden i Gävleborgs län – policy och översiktlig plan” (2012). Detaljer om vad som ska följas upp preciseras där. Mer information finns även i Naturvårdsverkets rapport 6397 ”Uppföljning av skyddade områden i Sverige” (2010).

4. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Priori- tering	Finansiering
Uppmärkning och underhåll av reservatets gränser	Initialt och därefter vart 6:e år	Naturreservatets gränser	1	Skötselanslag
Ta fram, sätta upp och underhålla informationsskyltar	Initialt och därefter vid behov	Text N om bilbron vid Stor-Skärjan, vid Överhammaren och ev. i Axmar Bruk	1	Skötselanslag
Anläggning och underhåll av parkering	Initialt och därefter vid behov	NÖ sidan om bilbron vid Stor-Skärjan + ev. vid Nydammen/ Överhammaren	1 (extra parkering prio 2)	Skötselanslag
Underhåll av tre vindskydd inkl. grillplatser	Vid behov	Stor-Skärjan, på ön nedströms parkering vid bilbron, Snarforsen	2	Skötselanslag
Underhåll av två gångbroar	Vid behov	Till ön ca 250 m nedströms Stor-Skärjan	2	Skötselanslag
Röjning, markering och underhåll av befintlig stig	Initialt och vid behov	Stigen N om ån mellan vägbro nedströms Stor-Skärjan och Snarforsen	2	Skötselanslag
Röjning av några fornlämningar	Initialt och vid behov	Vid Överhammaren	3	Skötselanslag
Utreda vattenföring och tappningsförhållanden	Är påbörjat, men fortsätter inom 3 år	Skötselområde 1	1	Länsstyrelsen
Ta fram plan för ekologisk återställning av vattendraget	Inom 3 år	Skötselområde 1	1	Skötselanslag
Ekologisk återställning av vattendraget. Text: Öppna vallar mot sidofåror, höja forsnackar, block, ta bort sprängsten, skapa lekbottnar	Inom 5 år. Efter att återställningsplanen är färdig	Skötselområde 1, kartor och specificeringar finns	2	Skötselanslag, anslag för biologisk återställning av vattendrag, statligt fiskevårdsanslag?

Arbeta för att återfå en naturlig vattenföring i ån	Inom 5 år	Skötselområde 1(i kombination med damm uppströms utanför reservatet)	1	Länsstyrelsen?
Motormanuell gallring/röjning och ringbarkning av gran	Initialt och därefter vid behov	Skötselområde 5, 2 (strandzon) och 3, se detaljer	1-2	Skötselanslag
Maskinell/motormanuell gallring/röjning av barrträd	Inom 5 år och därefter vid behov	Skötselområde 4	3	Skötselanslag

5. Revidering

Skötselplanen gäller tillsvidare, men bör löpande ses över och revideras vid behov. Om inte tidigare så kan det vara lämpligt att skötselplanen revideras om 15 år.

Länsstyrelsen
Gävleborg

Skärjåns naturreservat Skötselområdeskarta

Tillhör skötselplan
2015-12-16

Dnr 511-6028-12
80-243

Sidnr 17 (av 24)

Karta tillhörande skötselplan
för Skärjåns naturreservat

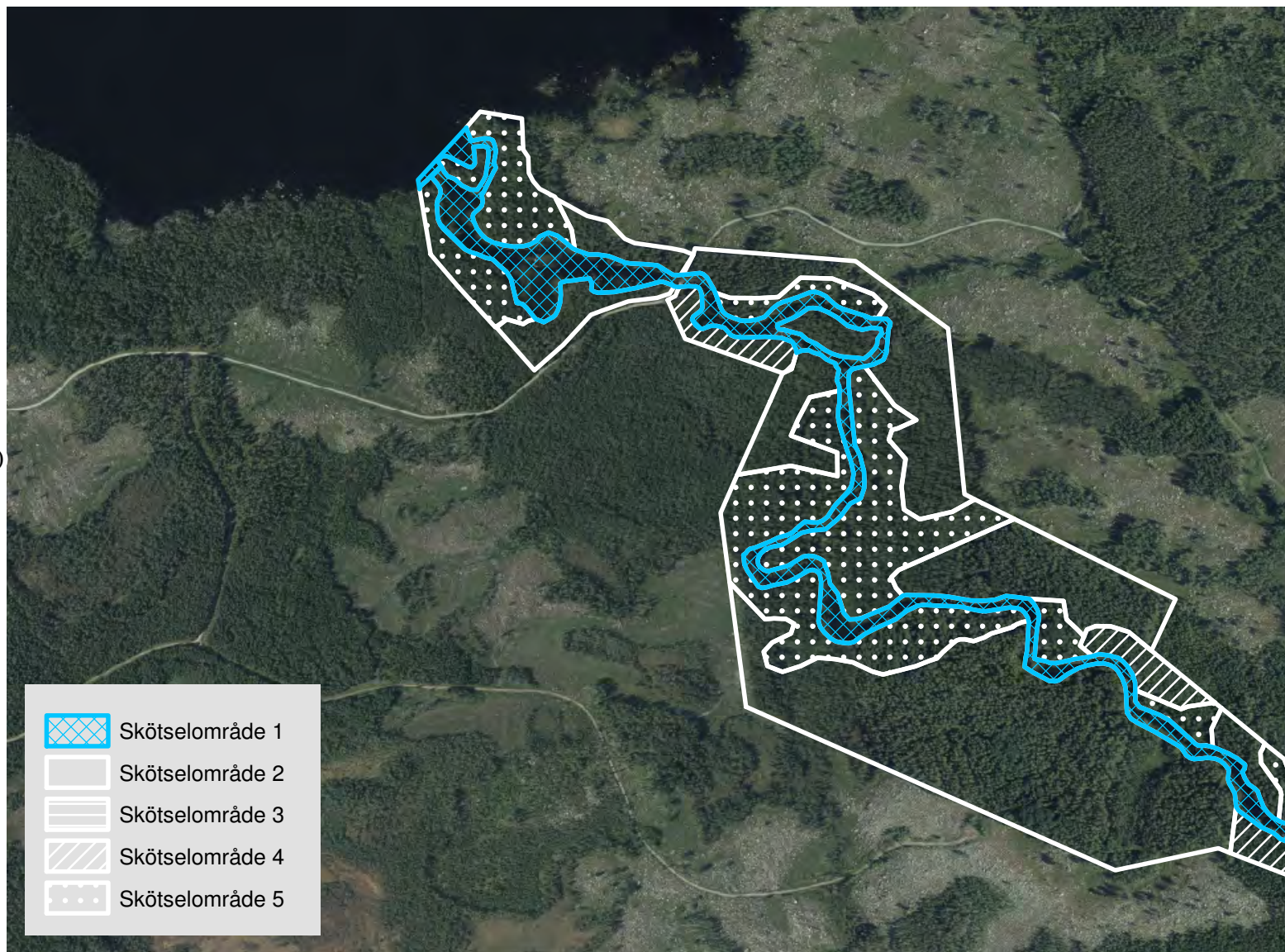
Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater (SWEREF 99 TM)
N: 6769882 E: 612992

Bakgrundskarta: Ortofoto

Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

© Lantmäteriet Geodatasamverkan och © Länsstyrelsen Gävleborg

Postadress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Besöksadress

Borgmästarplan

Telefon

010-225 10 00

Faxnummer

010-225 11 50

E-post adress

gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Skärjåns naturreservat Skötselområdeskarta

Tillhör skötselplan
2015-12-16

Dnr 511-6028-12
80-243

Sidnr 18 (av 24)

Karta tillhörande skötselplan
för Skärjåns naturreservat

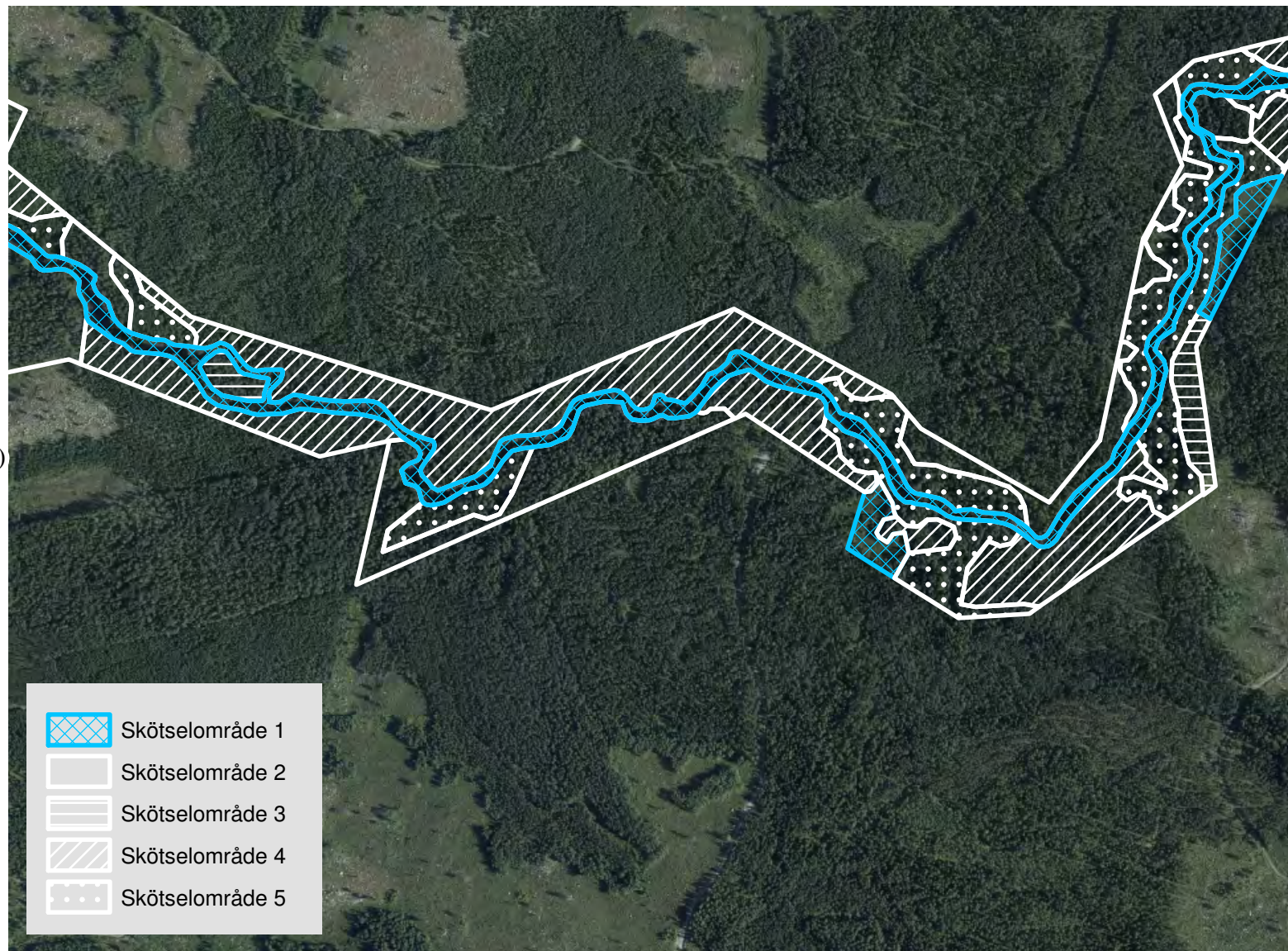
Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater (SWEREF 99 TM)
N: 6769882 E: 612992

Bakgrundskarta: Ortofoto

Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

© Lantmäteriet Geodatasamverkan och © Länsstyrelsen Gävleborg

Postadress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Besöksadress

Borgmästarplan

Telefon

010-225 10 00

Faxnummer

010-225 11 50

E-post adress

gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Skärjåns naturreservat Skötselområdeskarta

Tillhör skötselplan
2015-12-16

Dnr 511-6028-12
80-243

Sidnr 19 (av 24)

Karta tillhörande skötselplan
för Skärjåns naturreservat

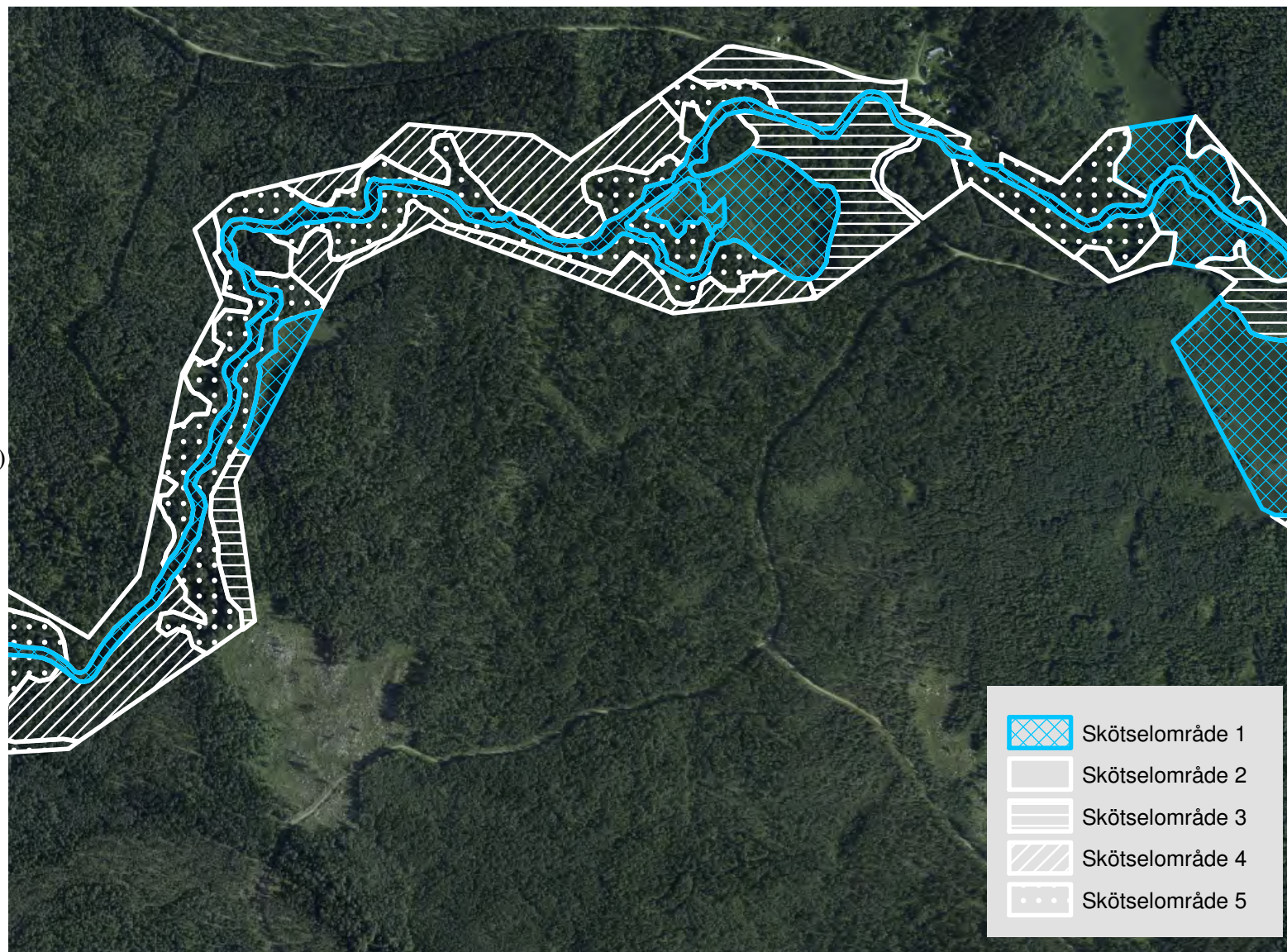
Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater (SWEREF 99 TM)
N: 6769882 E: 612992

Bakgrundskarta: Ortofoto

Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

© Lantmäteriet Geodatasamverkan och © Länsstyrelsen Gävleborg

Postadress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Besöksadress

Borgmästarplan

Telefon

010-225 10 00

Faxnummer

010-225 11 50

E-post adress

gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Skärjåns naturreservat Skötselområdeskarta

Tillhör skötselplan
2015-12-16

Dnr 511-6028-12
80-243

Sidnr 20 (av 24)

Karta tillhörande skötselplan
för Skärjåns naturreservat

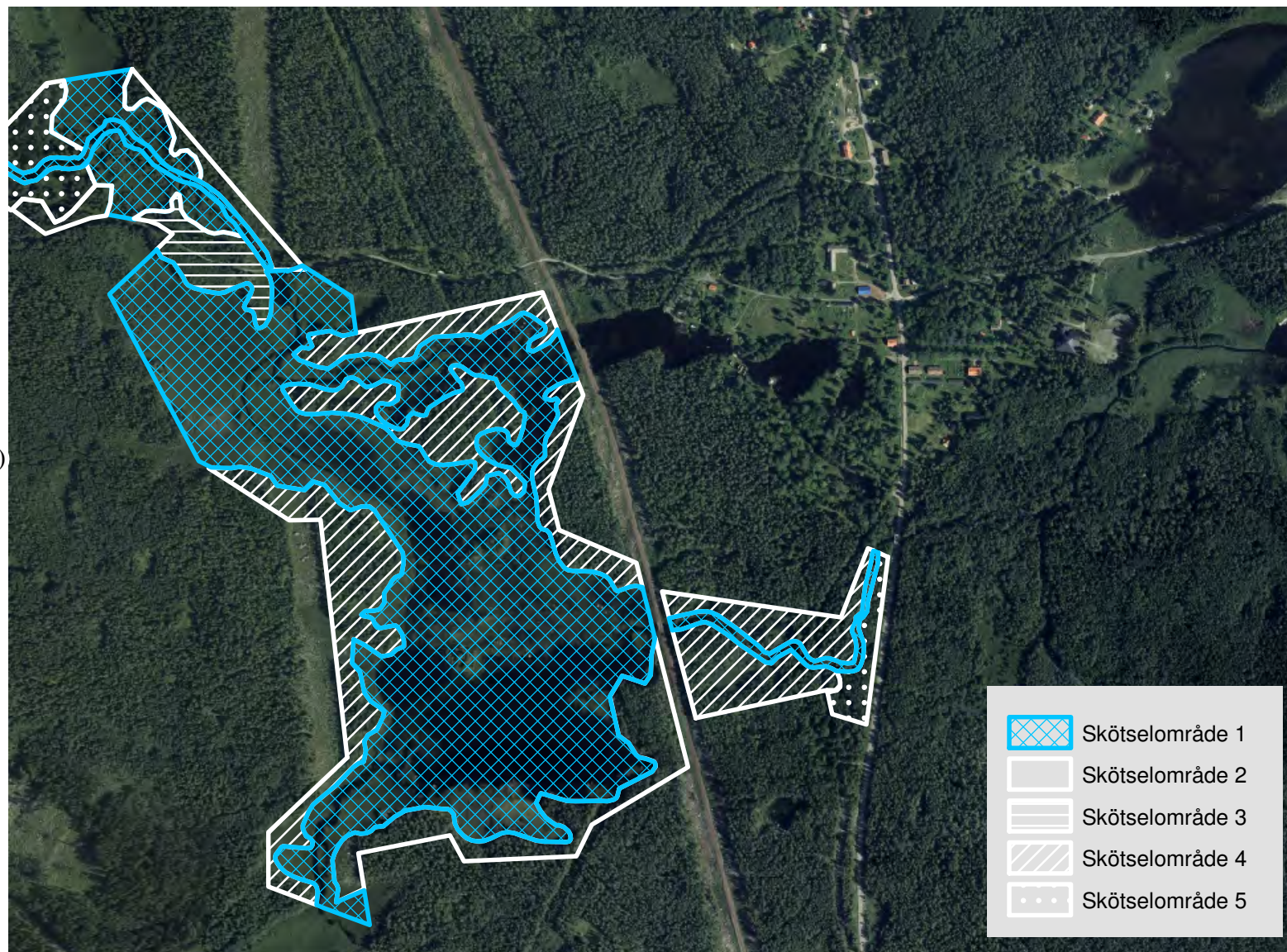
Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater (SWEREF 99 TM)
N: 6769882 E: 612992

Bakgrundskarta: Ortofoto

Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

© Lantmäteriet Geodatasamverkan och © Länsstyrelsen Gävleborg

Postadress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Besöksadress

Borgmästarplan

Telefon

010-225 10 00

Faxnummer

010-225 11 50

E-post adress

gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Karta tillhörande skötselplan
för Skärjåns naturreservat

Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater (SWEREF 99 TM)
N: 6769882 E: 612992

 Naturreservatets gräns

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

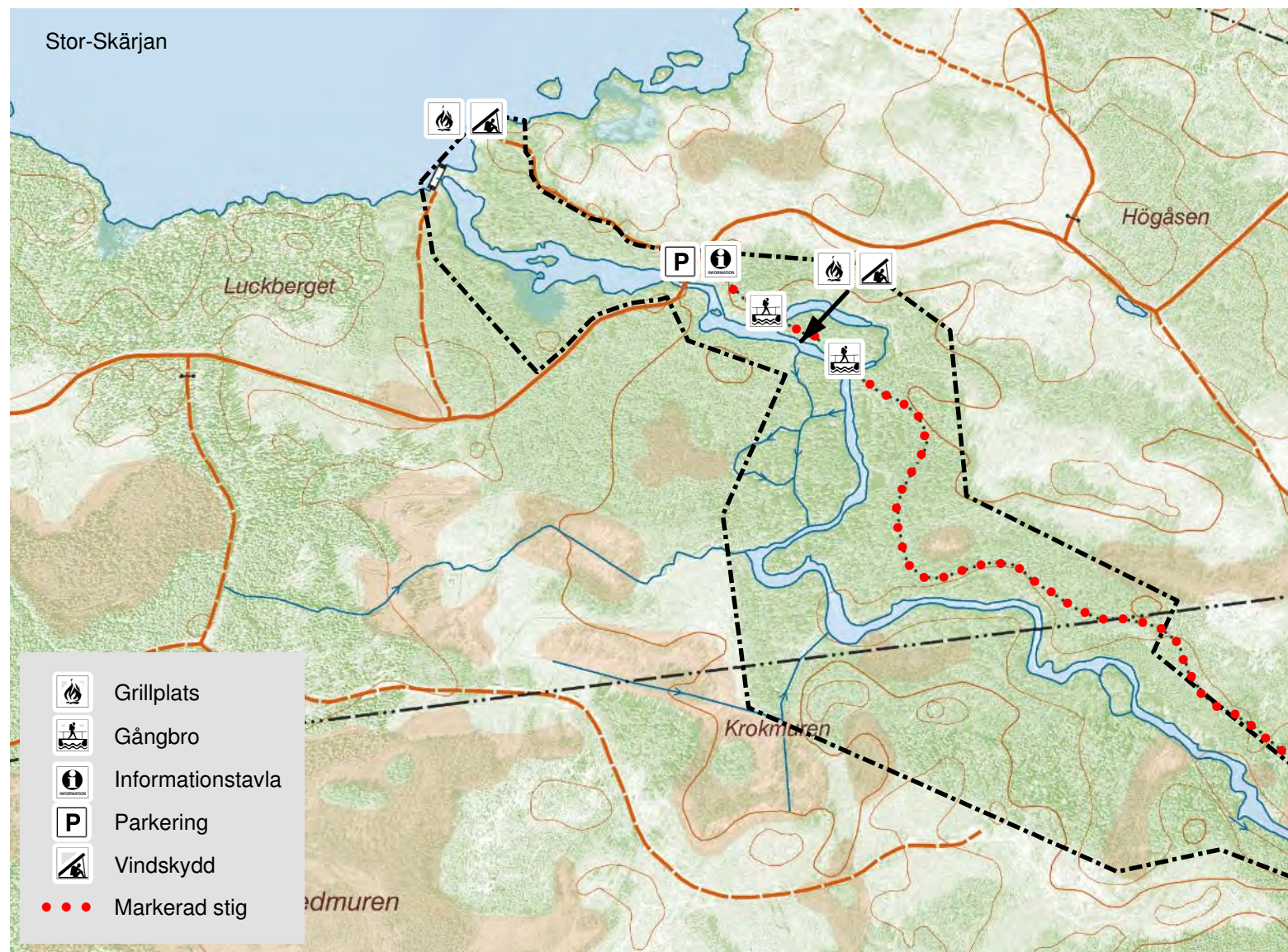

Skärjåns naturreservat Skötselkarta anläggningar

Tillhör skötselplan
2015-12-16

Dnr 511-6028-12
80-243

Sidnr 21 (av 24)

© Lantmäteriet Geodatasamverkan och © Länsstyrelsen Gävleborg

Postadress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Besöksadress

Borgmästarplan

Telefon

010-225 10 00

Faxnummer

010-225 11 50

E-post adress

gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Karta tillhörande skötselplan
för Skärjans naturreservat

Gränsen är inmätt i fält

Centrumkoordinater (SWEREF 99 TM)
N: 6769882 E: 612992

 Naturreservatets gräns

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

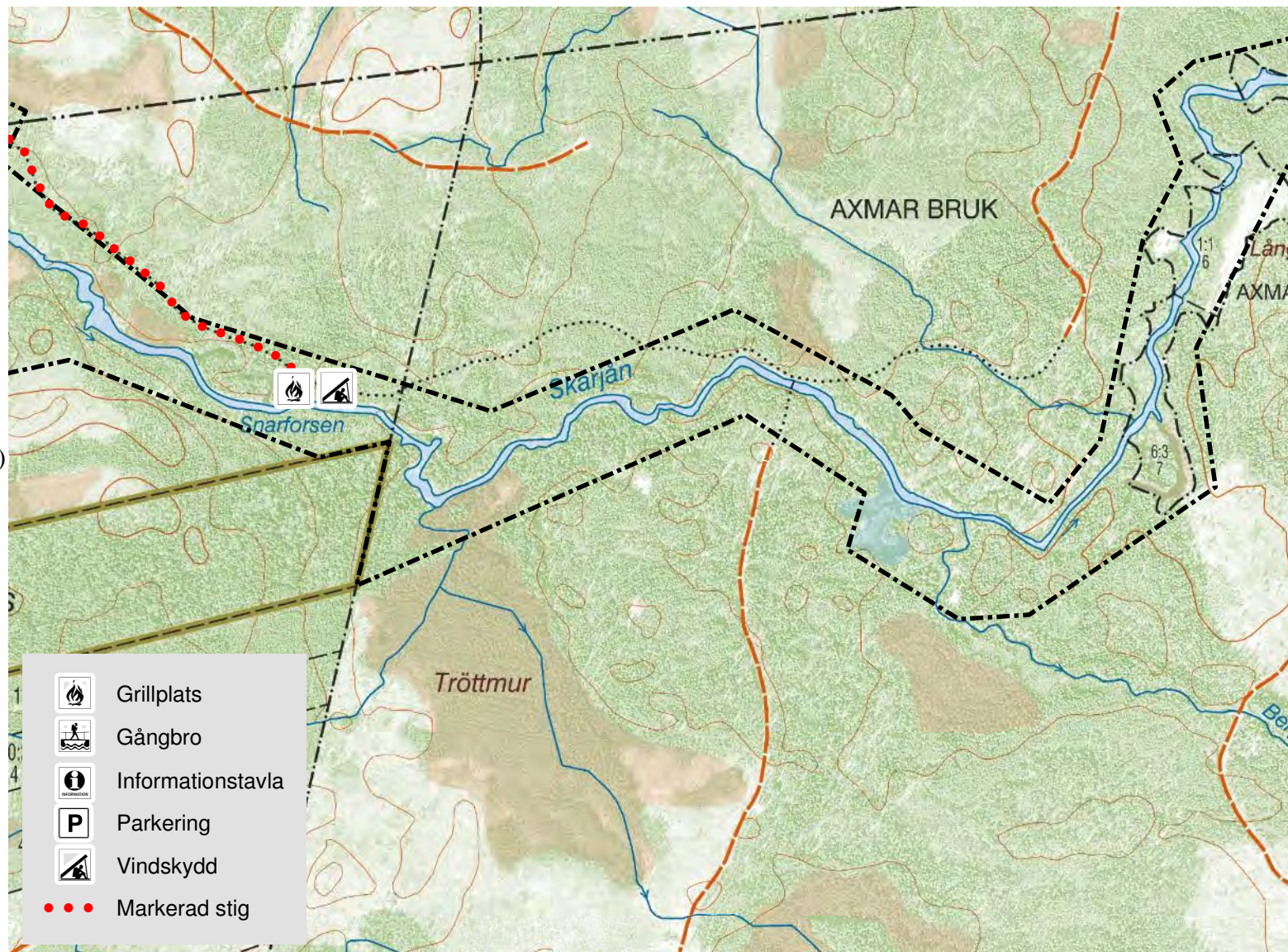

Skärjans naturreservat Skötselkarta anläggningar

Tillhör skötselplan
2015-12-16

Dnr 511-6028-12
80-243

Sidnr 22 (av 24)

© Lantmäteriet Geodatasamverkan och © Länsstyrelsen Gävleborg

Postadress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Besöksadress

Borgmästarplan

Telefon

010-225 10 00

Faxnummer

010-225 11 50

E-post adress

gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Skärjåns naturreservat Skötselkarta anläggningar

Tillhör skötselplan
2015-12-16

Dnr 511-6028-12
80-243

Sidnr 23 (av 24)

Karta tillhörande skötselplan
för Skärjåns naturreservat

Gränsen är inmätt i fält

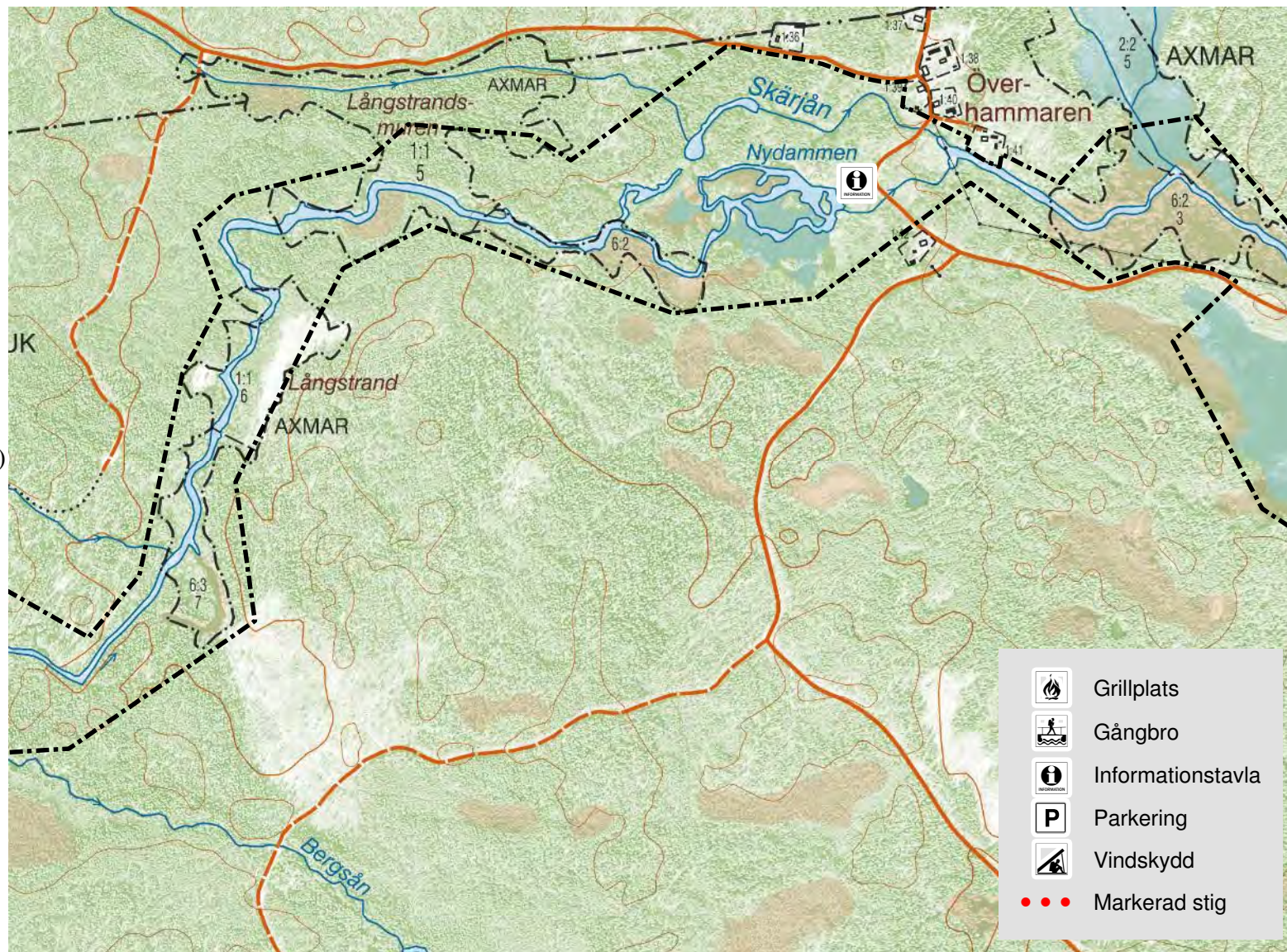
Centrumkoordinater (SWEREF 99 TM)
N: 6769882 E: 612992

 Naturreservatets gräns

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

© Lantmäteriet Geodatasamverkan och © Länsstyrelsen Gävleborg

Postadress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Besöksadress

Borgmästarplan

Telefon

010-225 10 00

Faxnummer

010-225 11 50

E-post adress

gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Skärjåns naturreservat Skötselkarta anläggningar

Tillhör skötselplan
2015-12-16

Dnr 511-6028-12
80-243

Sidnr 24 (av 24)

Karta tillhörande skötselplan
för Skärjåns naturreservat

Gränsen är inmätt i fält

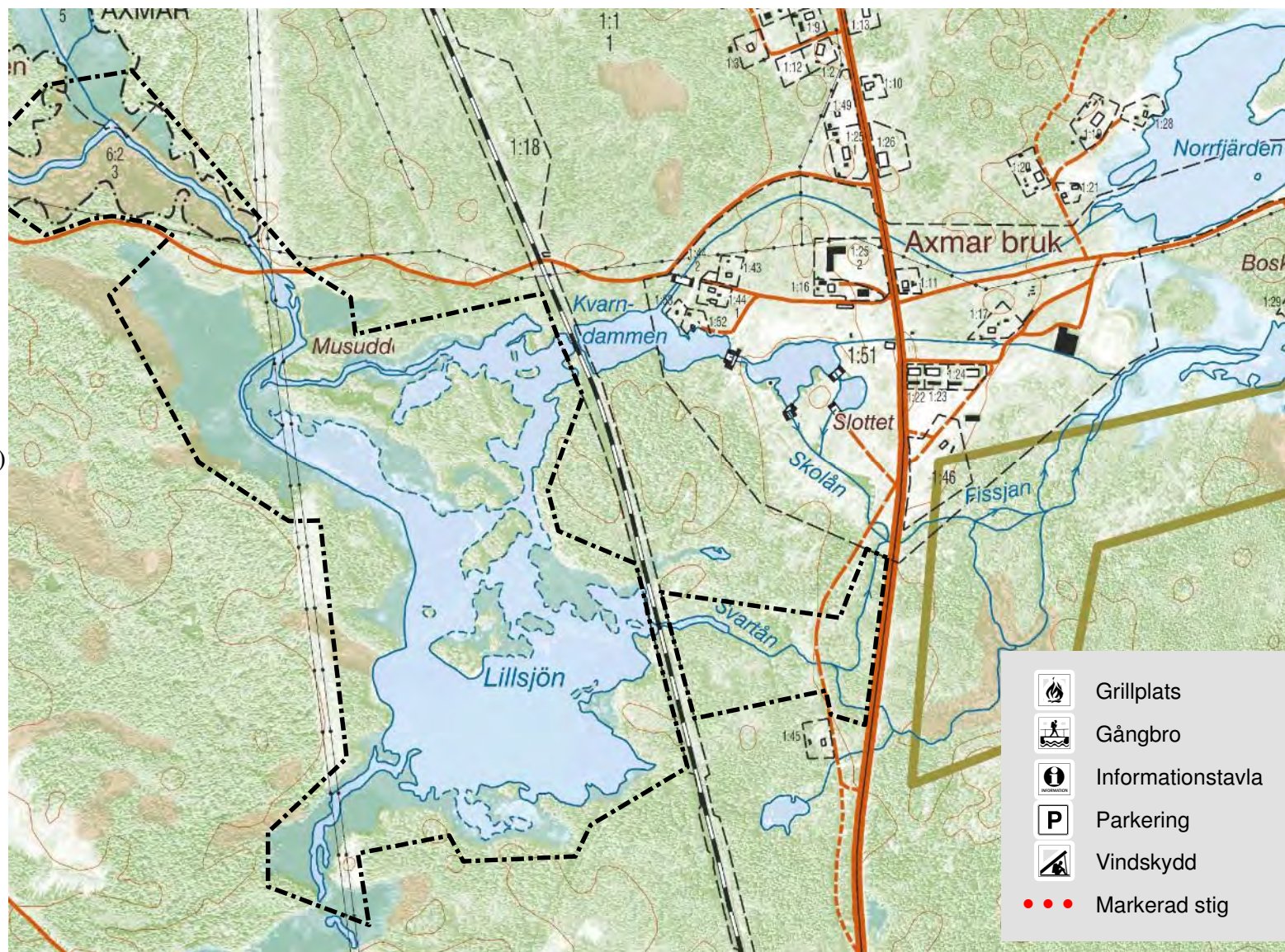
Centrumkoordinater (SWEREF 99 TM)
N: 6769882 E: 612992

 Naturreservatets gräns

Bakgrundskarta: Fastighetskartan

Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

© Lantmäteriet Geodatasamverkan och © Länsstyrelsen Gävleborg

Postadress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Besöksadress

Borgmästarplan

Telefon

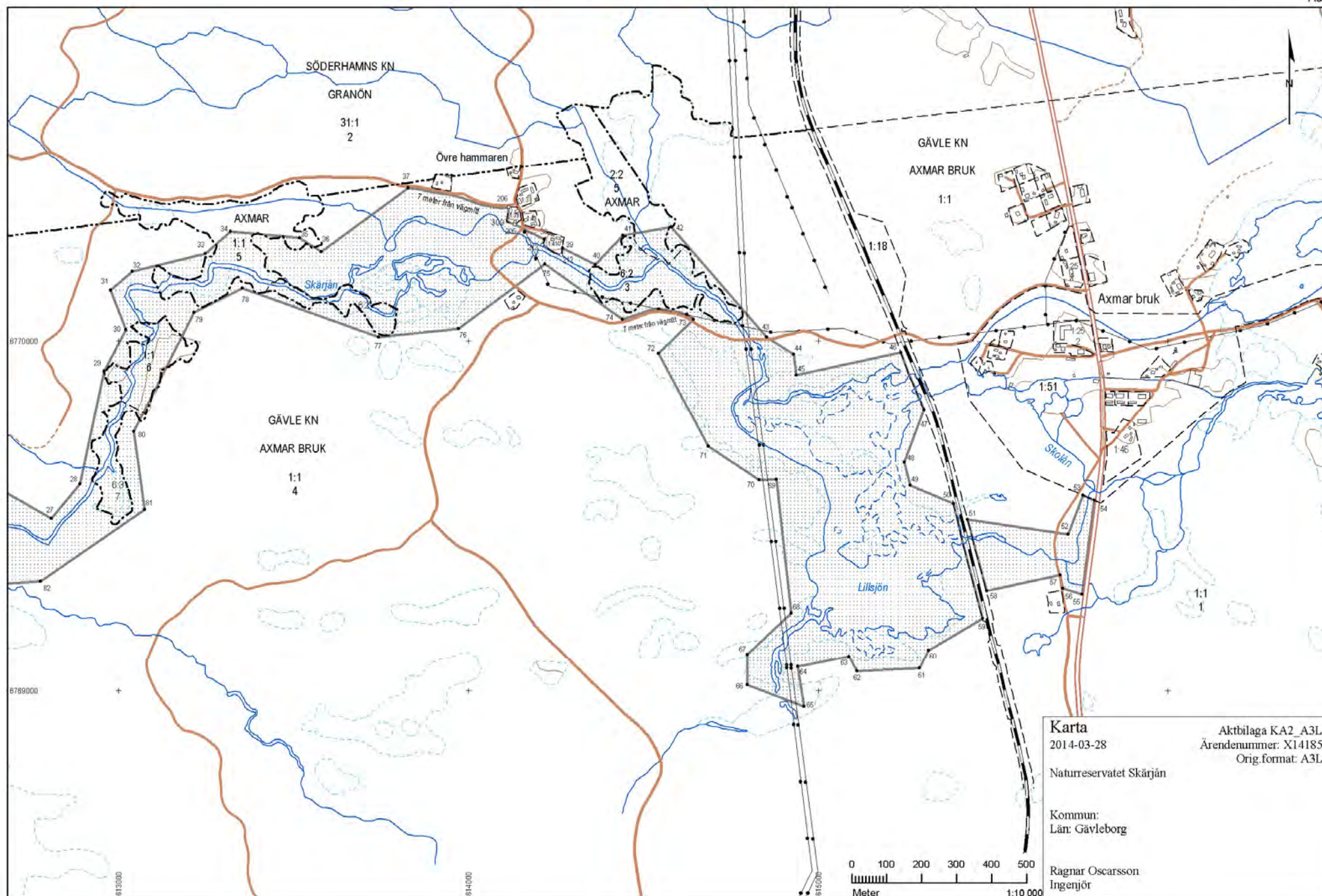
010-225 10 00

Faxnummer

010-225 11 50

E-post adress

gavleborg@lansstyrelsen.se

Karta

2014-03-28

Naturreservatet Skärjån

Kommun:

Län: Gävleborg

Ragnar Oscarsson
Ingenjör

Aktbilaga KA2_A3L

Ärendenummer: X14185

Orig.format: A3L

Teknisk beskrivning 2014-03-28

X14185 Dosid 1023295

Ragnar Oscarsson

Ingenjör

Koordinatsystem: SWEREF 99 TM

Koordinatkvalitet: 0,05-1,00m

Mätmedod: GNSS med Swepos nätverk

Typ	Punktnummer	N	E	Markering
Brytpunkt naturreservat				
BGRÄ	1	6769565.190	611639.130	tp
BGRÄ	2	6769721.070	611237.730	tp
BGRÄ	3	6769685.510	611071.940	tp
BGRÄ	4	6769948.840	610481.840	tp
BGRÄ	5	6770257.750	610440.580	tp
BGRÄ	6	6770481.850	610540.750	tp
BGRÄ	7	6770537.010	610384.820	tp
BGRÄ	8	6770607.050	610351.130	tp
BGRÄ	9	6770486.540	610142.580	tp
BGRÄ	10	6770672.510	609976.680	tp
BGRÄ	11	6770791.950	609956.260	tp
BGRÄ	12	6770901.170	610055.870	tp
BGRÄ	13	6770890.200	610122.880	tp
BGRÄ	14	6770840.230	610124.740	tp
BGRÄ	15	6770671.550	610396.990	tp
BGRÄ	16	6770681.980	610399.530	tp
BGRÄ	17	6770661.860	610656.620	tp
BGRÄ	18	6770553.530	610804.820	tp
BGRÄ	19	6770288.220	610831.150	tp
BGRÄ	20	6770120.210	611168.880	tp
BGRÄ	21	6770037.830	611130.350	tp
BGRÄ	22	6769788.900	611435.350	tp
BGRÄ	23	6769639.400	611914.110	tp
BGRÄ	24	6769802.210	612302.700	tp
BGRÄ	25	6769665.020	612555.160	tp
BGRÄ	26	6769609.730	612602.180	tp
BGRÄ	27	6769491.630	612807.420	tp
BGRÄ	28	6769591.050	612888.740	tp
BGRÄ	29	6769914.190	612957.870	tp
BGRÄ	30	6770031.980	613020.430	tp
BGRÄ	31	6770145.000	612977.040	tp
BGRÄ	32	6770199.130	613039.070	tp
BGRÄ	33	6770249.650	613247.270	tp
BGRÄ	34	6770313.540	613319.400	tp

BGRÄ	35	6770295.780	613517.820	tp
BGRÄ	36	6770255.760	613579.480	tp
BGRÄ	37	6770437.660	613827.870	tp
BGRÄ	38	6770291.330	614217.660	tp
BGRÄ	39	6770265.920	614268.840	tp
BGRÄ	40	6770219.370	614362.630	tp
BGRÄ	41	6770302.860	614442.060	tp
BGRÄ	42	6770325.580	614579.330	tp
BGRÄ	43	6770010.920	614851.890	tp
BGRÄ	44	6769962.180	614929.660	tp
BGRÄ	45	6769902.590	614937.370	tp
BGRÄ	46	6769968.350	615236.160	tp
BGRÄ	47	6769803.540	615302.110	tp
BGRÄ	48	6769652.450	615245.820	tp
BGRÄ	49	6769587.090	615262.460	tp
BGRÄ	50	6769534.700	615386.790	tp
BGRÄ	51	6769488.860	615427.060	tp
BGRÄ	52	6769447.590	615713.670	tp
BGRÄ	53	6769558.281	615756.763	tp
BGRÄ	54	6769543.893	615789.772	tp
BGRÄ	55	6769276.000	615754.130	tp
BGRÄ	56	6769292.630	615699.480	tp
BGRÄ	57	6769331.110	615691.340	tp
BGRÄ	58	6769286.240	615481.030	tp
BGRÄ	59	6769207.670	615469.670	tp
BGRÄ	60	6769115.160	615314.640	tp
BGRÄ	61	6769064.730	615290.250	tp
BGRÄ	62	6769056.770	615110.140	tp
BGRÄ	63	6769098.180	615087.590	tp
BGRÄ	64	6769069.480	614941.360	tp
BGRÄ	65	6768954.600	614959.460	tp
BGRÄ	66	6769016.190	614797.270	tp
BGRÄ	67	6769103.430	614797.350	tp
BGRÄ	68	6769222.440	614923.380	tp
BGRÄ	69	6769603.700	614880.720	tp
BGRÄ	70	6769602.820	614830.700	tp
BGRÄ	71	6769697.620	614685.960	tp
BGRÄ	72	6769965.240	614542.740	tp
BGRÄ	73	6770061.970	614643.840	tp
BGRÄ	74	6770062.060	614440.150	tp
BGRÄ	75	6770219.770	614219.060	tp
BGRÄ	76	6770035.310	613971.240	tp
BGRÄ	77	6770010.960	613743.000	tp
BGRÄ	78	6770151.600	613353.670	tp
BGRÄ	79	6770082.700	613214.820	tp
BGRÄ	80	6769740.580	613042.810	tp
BGRÄ	81	6769518.080	613073.910	tp
BGRÄ	82	6769313.340	612775.730	tp
BGRÄ	83	6769306.540	612662.290	tp
BGRÄ	84	6769417.870	612484.320	tp

BGRÄ	85	6769508.310	612512.040	tp
------	----	-------------	------------	----

Gränspunkt fastighetsgräns

GRÄ	205	6770333.320	614133.040	rm/tp
GRÄ	206	6770382.830	614115.410	rm/tp
GRÄ	212	6770245.360	614265.440	rm/tp
GRÄ	213	6770275.460	614211.020	rm/tp
GRÄ	475	6769574.350	611680.120	rn/tp
GRÄ	476	6769590.190	611750.960	tp
GRÄ	477	6769359.910	611698.280	rn/tp
GRÄ	478	6769358.460	611691.980	rn/tp
GRÄT	309	6770342.330	614109.760	tp

BGRÄ= Bestämmelegränspunkt

GRÄ= Gränspunkt

GRÄT= Transformerad gränspunkt

tp= Träpåle

rm= Rör i mark

rn= Råsten

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni göra det **skriftligen** hos **Regeringen, Miljödepartementet**.

Brevet med överklagandet skall dock lämnas eller skickas till:

Länsstyrelsen Gävleborg
801 70 Gävle

eller via e-post till:

gavleborg@lansstyrelsen.se

Skrivelsen med överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Om överklagandet kommer in för sent kan det inte tas upp till prövning.

I överklagandet ska Ni ange

1. Ert namn och Er adress
2. vilket beslut Ni överklagar (diarienummer eller motsvarande)
3. vilken ändring Ni vill ha, samt
4. vilka skäl Ni anser att Ni har för ändringen.

Vill Ni veta mera om hur man överklagar kan Ni ta kontakt med Naturvårdsenheten vid Länsstyrelsen, telefon 010-225 10 00.

UPPLYSNINGAR

Regeringen prövar efter överklagande beslut av statliga myndigheter i frågor som rör bildande av naturreservat, utom frågor om ersättning, (18 kap 1 § miljöbalken).

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten får överklaga beslut om bildande av naturreservat (40 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.).

Beslut om bildande av naturreservat får även överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot samt den myndighet, kommunala nämnd eller annan som enligt vad som är särskilt föreskrivet i balken eller i föreskrifter meddelade med stöd av balken har rätt att överklaga. Denna paragraf innebär inte någon inskränkning av rätten att överklaga enligt bestämmelser i rättegångsbalken (16 kap 12 § miljöbalken).